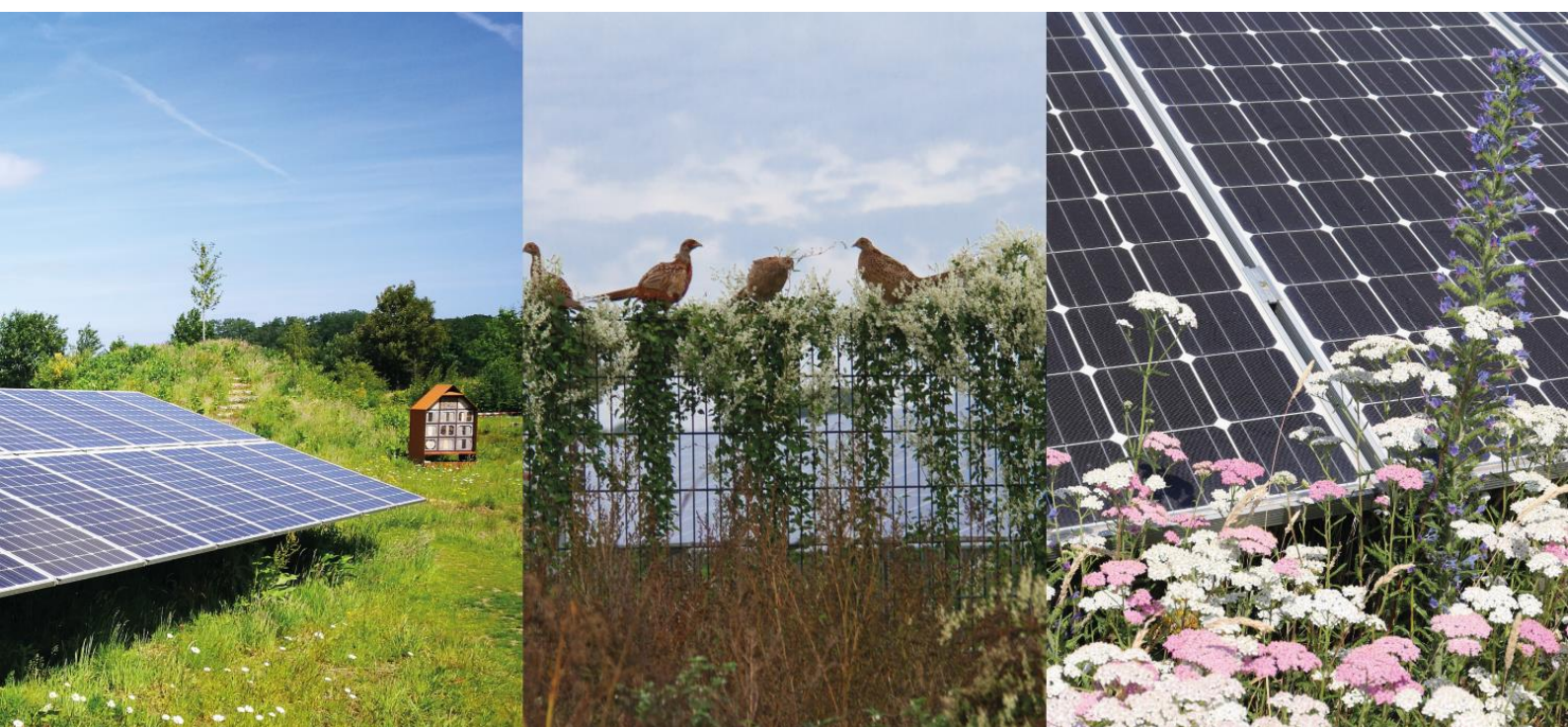

Ruimtelijke Onderbouwing

Zonneveld Pater Eustachiuslaan, Laarbeek

Eelerwoude werkt

met passie aan een mooi

en groen Nederland

Opdrachtgever:

ENOVOS Green Power Nederland NV
Boven de Wolfskuil 3
6049 LX Herten

Opdrachtnemer:

Eelerwoude

[Onze vestigingen](#)

088-1471100

info@eelerwoude.nl

www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: 10682

Datum: 28-01-2020

Versie: Definitief

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding.....	5
1.2	Ligging en begrenzing plangebied	6
1.3	Huidig planologisch regime	7
1.4	Leeswijzer	8
2	Planbeschrijving	9
2.1	Beschrijving huidige situatie plangebied	9
2.2	Het zonneveld.....	9
3	Beleidskaders	16
3.1	Inleiding	16
3.2	Rijksbeleid.....	16
3.3	Provinciaal beleid	20
3.4	Gemeentelijk beleid.....	25
3.5	Conclusie.....	33
4	Waardentoets	34
4.1	Inleiding	34
4.2	Natuurwaarden	34
4.3	Archeologische waarden	35
4.4	Cultuurhistorische waarden	36
4.5	Water.....	38
4.6	Conclusie.....	40
5	Milieuaspecten.....	41
5.1	Inleiding	41
5.2	Bodem	41
5.3	Geluid	41
5.4	Luchtkwaliteit	42
5.5	Externe veiligheid	43
5.6	Bedrijven en milieuzonering.....	44
5.7	Verkeer en parkeren.....	45
5.8	Vormvrije m.e.r.-beoordeling.....	45
5.9	Lichtreflectie	45
5.10	Elektromagnetische straling	46
5.11	Warmteontwikkeling	47

5.12	Conclusie.....	47
6	Uitvoerbaarheid	48
6.1	Inleiding	48
6.2	Ruimtelijke uitvoerbaarheid	48
6.3	Maatschappelijke uitvoerbaarheid.....	48
6.4	Economische uitvoerbaarheid	48
6.5	Conclusie.....	49

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De Nederlandse overheid heeft een grote ambitie op het gebied van duurzaamheid. In het Energieakkoord is afgesproken dat in 2020 het aandeel hernieuwbare energieopwekking 14% dient te zijn. Het percentage voor 2023 is vastgesteld op 16%. Het kabinet heeft met het nationale Klimaatakkoord van 2019 als centraal doel gesteld om de uitstoot van broeikasgassen in Nederland in 2030 met 49% terug te dringen ten opzichte van 1990. Voor de elektriciteitssector geldt hierbij een opgave om in eerste instantie in 2030 de CO₂-emissies met tenminste 20,2 Mton te verminderen.

De provincie Noord Brabant merkt ook dat het energievraagstuk een wereldwijd vraagstuk is en dat het ook de provincie raakt. De provincie streeft naar een energie neutrale samenleving in het jaar 2050. De ambities vanuit het Rijk en de provincie komen op gemeentelijk niveau tot uitvoering. Het beleidskader Klimaatneutraal 2030 geeft invulling aan de ambitie om klimaatneutraal te worden op het gebied van gas, elektriciteit, mobiliteit en indirect energiegebruik.

De gemeentelijke visie op grootschalige opwek van duurzame energie beschrijft hoe de gemeente Laarbeek omgaat met de ambitie om klimaatneutraal te worden. De gemeente Laarbeek verbruikt momenteel jaarlijks 3133 Terajoule aan energie. In het klimaat akkoord is opgenomen dat dit verbruik in 2030 ten minste met 49% gereduceerd moet zijn.

Naast deze besparing moet Laarbeek nog 940 Terajoule aan duurzame energie opwekken. De gemeente ziet in dat dit niet mogelijk is met enkel zonnepanelen op daken. Het merendeel moet dus op andere manieren duurzaam opgewekt worden. Denk daarbij aan windenergie, zonne-energie of warmtewinning.

In de visie 'Visie op grootschalige opwek van duurzame energie Laarbeek' geeft de gemeente Laarbeek aan open te staan voor het ontwikkelen van maximaal vijf zonneparken met een maximale omvang van 12 hectare (grootschalig) of 6 hectare (kleinschalig). Na de vaststelling van het gemeentelijke beleid zijn er veel initiatieven ingediend, waaronder voorliggend initiatief. De gemeente heeft begin 2020 alle initiatieven beoordeeld en een top vijf geselecteerd. Voorliggend initiatief past binnen het beleid van de gemeente Laarbeek en is aangemerkt als een van de vijf kansrijke ontwikkelingen.

1.1.1 Lokale ondernemer neemt initiatief

Een lokale ondernemer (grondeigenaar) heeft het initiatief genomen om, naast zijn activiteiten als kweker, duurzame energie op te wekken. De initiatienemer wil daarom een zonneveld realiseren op een agrarisch perceel ter grootte van circa 9 (bruto) hectare. Hiervan wordt circa 6 hectare ingericht als zonneveld. Om de plannen voor het zonneveld op te stellen is de initiatiefnemer een samenwerking aangegaan met Enovos Green Power Nederland NV.

Enovos Green Power Nederland NV (hierna Enovos) is een ervaren ontwikkelaar van grondgebonden zonnevelden en grootschalige zonnesystemen. Enovos ontwikkelt eigen projecten en biedt ondersteuning bij de realisatie van projecten van anderen. Om de energietransitie te versnellen stimuleert Enovos, samen met haar partners, de ontwikkeling van zonnevelden in Nederland.

Het plangebied behoort tot meerdere kadastrale percelen, namelijk ALE00-G-52, ALE00-G-50, ALE00-G-877, ALE-G-875, ALE00-G-880, ALE00-G-882 en ALE00-G-49. Na een periode van 25 jaar wordt het zonneveld ontmanteld en krijgt de grond haar oorspronkelijke bestemming weer terug. Voor de realisatie van het zonneveld wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking op het bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo).

Deze voorliggende ruimtelijke onderbouwing is onderdeel van de vergunningsaanvraag. Hierin komen alle relevante aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor dit project aan de orde en deze ruimtelijke onderbouwing toont aan dat de ontwikkeling in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied heeft een totaal oppervlak van circa 9 hectare, waarvan 6 hectare wordt gebruikt voor het plaatsen van zonnepanelen. Het plangebied is gelegen ten noorden van de Pater Eustachiuslaan buiten de kern van Aarle-Rixtel. Ten westen van het plangebied is de kern Beek en Donk gelegen. Figuur 1 geeft de begrenzing van het zonneveld weer. Het plangebied is gelegen tussen een aantal wegen zoals de Peeldijk, Pater Eustachiuslaan en de Broekdalerbaan (N279). In de omgeving van het plangebied liggen hoofdzakelijk agrarische bedrijven en kwekerijen.

Figuur 1. Plangebied gelegen binnen de witte arcering.

1.3 Huidig planologisch regime

Het plangebied behoort tot het bestemmingsplan “Buitengebied”; vastgesteld op 6 juli 2010. Het plangebied kent de enkelbestemming “Agrarisch”. Deze gronden zijn bestemd voor agrarische doeleinden in de vorm van agrarische bodemexploitatie, wegen en parkeervoorzieningen en extensief recreatief medegebruik. In de noordoostelijke punt van het plangebied ligt de dubbelbestemming “Leiding”. In deze zone zijn de aanwezige leidingen beschermd en zijn de bouwmogelijkheden beperkt. In het plangebied loopt van noord naar zuid een watergang welke bestemd is als “Water”. Ter plekke van deze bestemming zijn gronden bestemd voor water en waterhuishoudkundige voorzieningen. Tevens geldt in het gehele plangebied de gebiedsaanduiding – Reconstructiewetzone extensiveringsgebied.

De voorgenomen realisatie van een zonneveld, het plaatsen en het in gebruik nemen van de constructies met zonnepanelen en toebehoren ten behoeve van het opwekken van duurzame energie, past niet binnen het huidige planologische regime. Hiertoe wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking op het bestemmingsplan, met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, sub 3° Wabo. De aanvraag gaat daarbij vergezeld van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing.

Figuur 2. Uitsnede vigerend bestemmingsplan ‘Buitengebied’ (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

1.4 Leeswijzer

De ruimtelijke onderbouwing is opgebouwd uit 6 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op het voorgenomen plan en het draagvlak en participatie. In hoofdstuk 3 komt het beleidskader aan bod. In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van het van toepassing zijnde rijksbeleid, provinciaal beleid en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt daarbij getoetst aan dit beleid. Hoofdstuk 4 bevat een waardentoets. Hieruit blijkt welke waarden er in het plangebied aanwezig zijn en of deze worden aangetast door de ontwikkeling. In hoofdstuk 5 komen de relevante milieuaspecten aan bod. In hoofdstuk 6 wordt tot slot ingegaan op de ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid.

2 Planbeschrijving

In dit hoofdstuk wordt de huidige situatie weergegeven en wordt de voorgenomen ontwikkeling van het zonneveld beschreven.

2.1 Beschrijving huidige situatie plangebied

2.1.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied voor Zonneveld Pater Eustachiuslaan is gelegen in het buitengebied van de gemeente Laarbeek en behoort tot de kern Aarle-Rixtel. Het plangebied is gelegen ten noorden van de kern Aarle-Rixtel en grenst tevens ten oosten van de kern Beek en Donk. De percelen van het plangebied zijn gelegen in een agrarisch gebied, omringt door kassen en andere agrarische bedrijven. Het plangebied heeft een totaal oppervalk van circa 9 ha. Het perceel is de afgelopen jaren agrarisch in gebruik voor verschillende akkerbouwgewassen, zoals gerst. Op figuur 3 is een impressie van het plangebied weergegeven.

Figuur 3. Impressie plangebied Zonneveld Pater Eustachiuslaan.

2.2 Het zonneveld

In deze paragraaf wordt het plan voor het zonneveld uiteengezet. Ten behoeve van het plan is ook een inrichtings- en beheerplan opgesteld. Deze is separaat toegevoegd bij de vergunningaanvraag.

2.2.1 Initiatief voor een zonneveld

Voor de invulling van het plangebied werkt Enovos conform de Gedragscode Zon op Land van de brancheorganisatie Holland Solar, waarin onder andere is vastgelegd dat een zonneveld een verbetering voor de landschappelijke- en natuurwaarden van het gebied tot gevolg moet hebben. Voor Zonneveld Pater Eustachiuslaan geldt dat het oppervlak van het totale plangebied bestaat uit 9 hectare. Het zonneveld zal netto circa 6,6 hectare bedragen. De overige oppervlakte wordt gebruikt voor landschappelijke inpassing en beheerpaden.

2.2.2 Inrichtingsplan Zonneveld Pater Eustachiuslaan

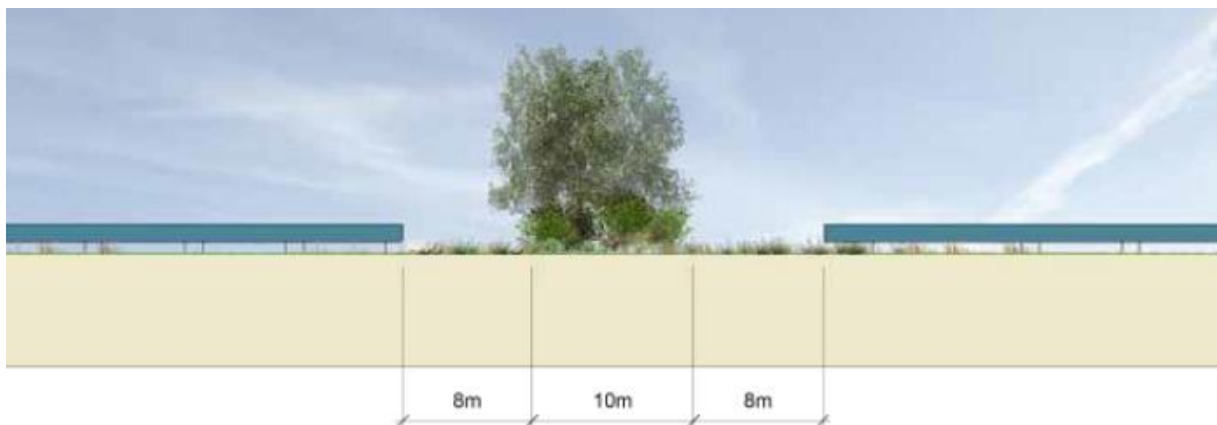
Uitbreiden natuurwaarden

Het huidige gebruik van het plangebied als agrarische grond heeft een lage natuurwaarde. Door middel van een geschikte landschappelijke inpassing, een natuurvriendelijke inrichting en gepast beheer kan de natuurwaarde toenemen. Op deze manier ontstaat er met de aanleg van een zonneveld meervoudig ruimtegebruik. Ten behoeve van een natuurvriendelijke inrichting zijn er beperkingen in de mogelijkheden voor het plaatsen van de zonnepanelen. Er zal voldoende ruimte tussen en onder de panelen beschikbaar blijven ten behoeve van lichtinval en waterinfiltratie. Er wordt gebruik gemaakt van een zuid georiënteerde opstelling uitgevuld tot de rand.

Ten behoeve van het herstel van kleinschalige landschapsstructuren worden langs en tussen de paneelopstelling singels aangebracht. De beplanting bestaat naast inheemse boomvormers uit inheemse, bes- en bloesemdragende struikvormers. Om voedselaanbod verder te vergroten wordt er direct naast de watergang een strook met bloem- en kruidenrijk grasmengsel ingezaaid. De nieuwe singels en bloem- en kruidenrijke vegetatie creëren doorlopende ecologische verbindingzones.

Behoud landschapskarakteristiek

Met de toepassing van singelbeplanting rondom en tussen de paneelopstelling kan een nieuwe kleinschalige beplantingsstructuur zich ontwikkelen. De beplanting kan na de duur van het zonneveld behouden blijven, waardoor landschapsherstel plaatsvindt.

Figuur 4. Profiel van singelbeplanting tussen de panelen.

Beleving

Diverse erven liggen in de nabijheid van het projectgebied. Door de grote afstand en de toepassing van singelbeplanting is de directe zichtbaarheid vanaf omliggende erven minimaal. Ten behoeve van passerende fietsers en overige passanten wordt aan de zuidzijde langs de Pater Eustachiuslaan een informatiebord geplaatst. Het is een prettige plek met een hoge educatieve waarde. Een informatiebord licht de opwekking van zonne-energie en bijbehorende landschappelijke inpassing toe. De plek maakt biodiversiteit en zonne-energie zicht- en bespreekbaar, passanten worden geënthousiasmeerd.

Beplanting en beheer

Tijdens de beheerperiode wordt geen chemicaliën (kunstmest of gif) of drijfmest toegepast. Het doel is de grond zoveel mogelijk te verschromen zodat een kruidenrijkere vegetatie zich ontwikkelt, welke een bijdrage levert aan de biodiversiteit en de natuur in de omgeving van het plangebied. Voor het plaatsen van de zonnepanelen binnen het plangebied zal de bodem éénmalig worden bewerkt en ingezaaid met een bloem- en kruidenrijk grasmengsel. Ook de zone langs de oostelijke watergang wordt ingezaaid met een bloem- en kruidenrijk mengsel. Op onderstaande pagina, figuur 6, is het inrichtingsplan weergegeven.

Figuur 5. Impressie bloem- en kruidenrijk grasland.

Figuur 6. Inrichtingsplan Zonneveld Pater Eustachiuslaan. (zie tevens separate inrichtingsplan).

2.2.3 Verkeer en parkeren

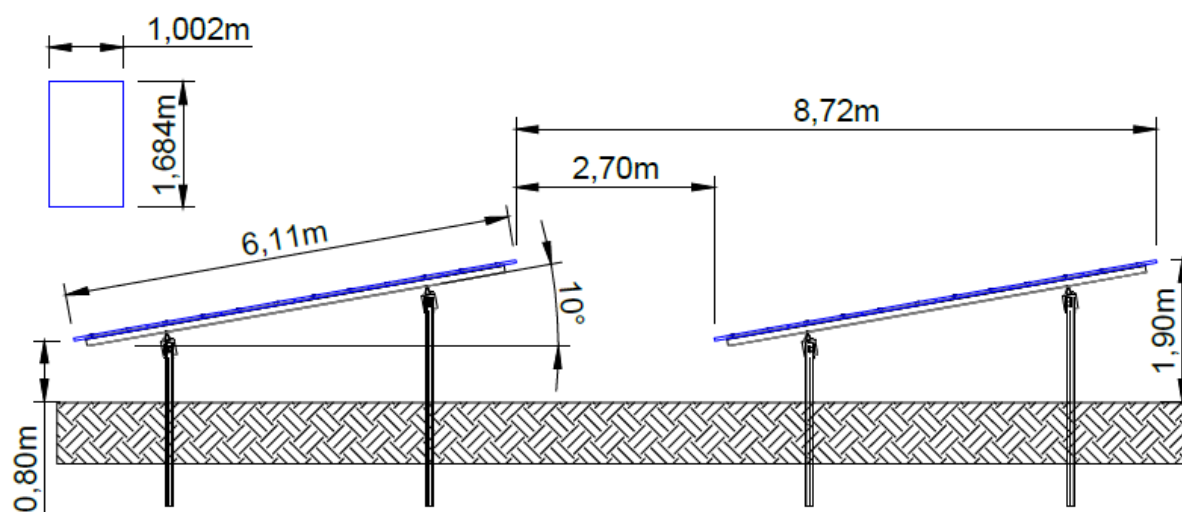
De realisatie van het zonneveld heeft geen grote gevolgen voor het verkeer en het parkeren. Het zonneveld moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden en daarnaast alleen op heel beperkte schaal ten behoeve van het beheer. Om veiligheidsredenen wordt het zonneveld niet openbaar toegankelijk.

Het zonneveld kan op een veilige manier (zonder overlast voor omwonenden) worden ontsloten op de Peeldijk. Binnen het plangebied, buiten het zicht, wordt ruimte gecreëerd voor het parkeren van enkele voertuigen ten behoeve van het beheer. Rondom het panelenveld, aan de binnenzijde van het hekwerk, zijn onverharde beheerpaden van ongeveer 4,5 m breed gepland.

2.2.4 Technische installaties

Grondgebonden zonnevelden kunnen in een zuid-opstelling én in oost-west opstelling worden gerealiseerd. In voorliggend geval is gekozen voor een zuid-opstelling. De panelen worden op tafels geplaatst en deze tafels worden met palen in de grond verankerd. De palen worden in de grond geprikt, waardoor grootschalige bodemroerende werkzaamheden niet noodzakelijk zijn.

In figuur 7 is te zien dat de panelen onder een hoek van 10 graden worden geplaatst. Hierbij is het laagste punt 80 centimeter boven maaiveld. Het hoogste punt bedraagt 190 centimeter, waarmee er wordt afgeweken van de standaard bouwhoogte van 250 cm. Er is bewust gekozen voor een lagere opstelling zodat de openheid van het kleinschalige landschap zo min mogelijk wordt verstoord.

Figuur 7. Impressie van de technische installatie.

De zuid-opstelling heeft als voordeel dat er tussen de tafels met zonnepanelen een ruimte van 270 centimeter vrij gehouden wordt. Hierdoor is er zowel tussen als onder de panelen voldoende lichtinval én waterinfiltratie. De initiatiefnemer is voornemens om de gronden onder en tussen de panelen in te richten als bloem- en kruidenrijk grasland. Om bloem- en kruidenrijkgrasland te realiseren, is het wenselijk de percelen alternerend te maaien. Een alternatief voor machinaal maaien is drukbegrazing. Dit zou uitgevoerd kunnen worden indien er een lokale schaapherder beschikbaar is. Hierdoor ontstaat structuurvariatie in de vegetatie en kunnen bloemen tot bloei komen. Insecten en vogels profiteren van deze natuurlijke vorm van beheer. Op deze manier wordt een vorm van meervoudig ruimtegebruik én een lage bouwhoogte gerealiseerd.

Transformatorhuizen

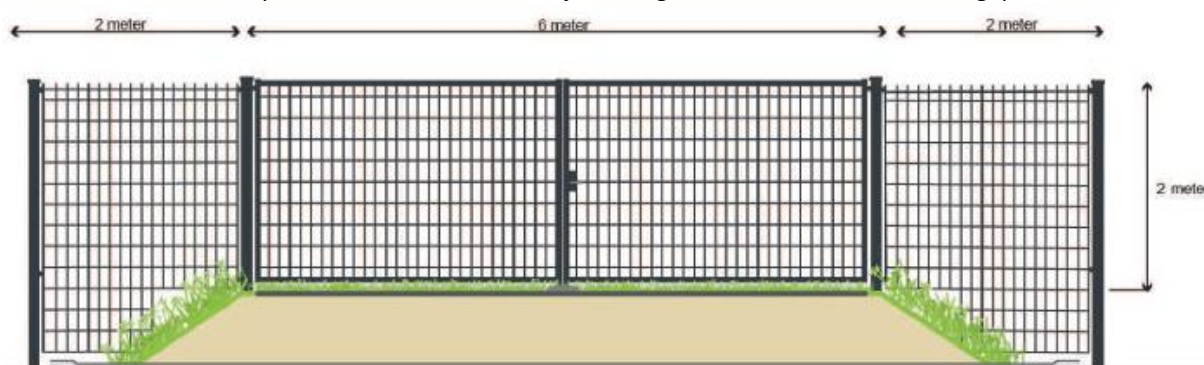
Gebouwen worden binnen het hekwerk van het zonneveld geplaatst. De afstand van de transformatorstations tot nabijgelegen woningen is minimaal 50 meter. Ze worden zodanig geplaatst dat ze eenvoudig uit het park te takelen zijn indien vervanging nodig is. De transformatorhuisjes komen midden in het veld te staan langs het onderhoud pad.

2.2.5 Hekwerk en camera's

Vanuit veiligheidsoverwegingen is het noodzakelijk om het zonneveld te omheinen met een gedegen hekwerk. Hierover heeft Enovos gehad met de verzekeringsadviseur. De verzekeringsadviseur geeft het volgende aan:

1. De volledige installatie dient omheind te zijn met een metalen hekwerk van minimaal 1,80 meter hoog.
2. De volledige installatie dient permanent (24/7) beveiligd te zijn middels een gecertificeerd, werkend en geactiveerd beveiligingssysteem met camera's en bewegingsdetectie. De camera's en bewegingsdetectie dienen ononderbroken de grenzen rondom de installatie te dekken. De camera's dienen minimaal 2 meter boven de grond te zijn gemonteerd en dienen dag en nacht duidelijke en scherpe beelden te verschaffen.

Rondom het zonnepanelenveld wordt een onopvallend, niet glimmend hekwerk toegepast. Een onopvallend, transparant hekwerk met gaas heeft de voorkeur. De toegangspoort wordt krijgt tevens een transparante uitstraling. Een voorbeeld hiervan is weergegeven in figuur 8. Het hekwerk wordt maximaal 2 meter hoog en fauna passeerbaar door plaatselijk openingen aan te brengen. Aan de randen van het zonneveld worden camera's geplaatst waardoor het zonneveld 24/7 permanent beveiligd is. Figuur 9 geeft een impressie van het hekwerk en de camerasystemen weer, zoals deze bij eerder gerealiseerde zonnenvelden is geplaatst.

Figuur 8. Impressie hekwerk.

Figuur 9. Impressie hekwerk, toegangspoort en camerasysteem.

2.2.6 Bouw

De bouw van het project zal waar mogelijk gedaan worden met lokale partijen. De start van de bouw is afhankelijk van de vergunningen. Het leggen van de panelen en plaatsen van de transformatorstations zal enkele maanden in beslag nemen. Om het park aan te sluiten op het net zullen de nodige aanpassingen moeten worden gedaan, deze werkzaamheden kunnen 0,5 á 1 jaar in beslag nemen.

2.2.7 Aansluiting op het net

Onder technische aspecten van het project wordt ook gerekend; de afstand tot elektriciteits- of warmte-infrastructuur, eventuele transportverliezen of mogelijke netverzwaringen, nabijheid van (groot)verbruikers etc. Het plangebied ligt op circa 1250 meter van een transformatorstation met voldoende capaciteit. Voor de aansluiting van het zonnenveld op dit transformatorstation is overleg gevoerd en zijn afspraken gemaakt met de netbeheerder Enexis.

2.2.8 Operationeel

Zodra het zonnenveld gerealiseerd is zal het beheerd gaan worden. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het onderhoud van de systemen, maar ook om de administratieve werkzaamheden en het monitoren van het zonnenveld. Daarnaast is onderhoud van de nieuwe landschappelijke elementen noodzakelijk.

2.2.9 Looptijd

De looptijd van het zonnenveld bedraagt tussen de 25 jaar. Daarna gaat de ontmanteling van het zonnenveld van start.

2.2.10 Communicatie en participatie

Enovos vindt het belangrijk om omwonende te betrekken in de keuzes over het plan, het ontwerp en de mogelijkheid financieel te participeren. De Gedragscode Zon op Land vormt hiervoor de basis. Voor het participatietraject is een separaat communicatie- en participatieplan opgesteld welke separaat bij voorliggende vergunningsaanvraag is bijgevoegd.

Participatie tijdens de planvorming

Enovos informeert gedurende het planproces steeds omgeving over de plannen en tracht gedurende dit proces de wensen uit de omgeving maximaal te implementeren. De initiatiefnemer hanteert hierbij een actief omgevingsmanagement met als doel om belanghebbende maximaal te betrekken bij de planvorming en om zodoende het regionaal/lokaal profijtbeginsel optimaal te behartigen. Tijdens de planvorming volgt Enovos het beleidskader “Visie op grootschalige opwek van duurzame energie in Laarbeek”.

Informatieavond 29 oktober 2020

Op 29 oktober 2020 houdt Enovos een bewonersavond voor omwonenden van Zonnenveld Pater Eustachiuslaan. Tijdens deze avond hebben omwonende de mogelijkheid om plannen te bekijken en in gesprek te gaan met Enovos en Eelerwoude. De uitnodiging naar de omwonenden is reeds verstuurd.

Financiële participatie

Het financiële participatiemodel kan worden vormgegeven door financiële participatie via Stichting Duurzaam Laarbeek, een vorm van aandelen of obligaties, door een omwonendenregeling met een vorm van vergoeding of door het laten meebeslissen over de besteding van een deel van de exploitatieopbrengst aan lokale leefbaarheids- of duurzaamheidsprojecten. Enovos biedt voor het zonnenveld aan de Pater Eustachiuslaan verschillende mogelijkheden voor financiële participatie. Hiervoor wordt een samenwerkingsovereenkomst (SOK) aangegaan met Driven by Values.

2.2.11 Financiering

Enovos ontwikkelt zonnenvelden voor eigen rekening en risico. Enovos is een ontwikkelaar van zonne-energieprojecten. Enovos heeft veel ervaring met het ontwikkelen van zonnestroomprojecten en heeft een portfolio van projecten, zowel op daken als op grond. De financiering van het vreemd vermogen wordt aangevraagd bij een reguliere bank (bijv. Triodos, ASN, Rabobank, e.d.). Daarnaast wordt SDE++ subsidie aangevraagd.

3 Beleidskaders

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het relevante beleid dat betrekking heeft op het plangebied en de voorgenomen ontwikkeling beschreven. Het wordt benaderd vanuit het Rijks-, provinciaal- en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt getoetst aan dit beschreven beleid.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) bevat de visie van het Rijk op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. Het Rijk streeft naar een krachtige aanpak die ruimte geeft aan:

- regionaal maatwerk;
- de gebruiker voorop zet;
- investeringen prioriteert;
- ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt.

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn regels opgenomen om het beleid uit de SVIR te verwezenlijken. In de structuurvisie schetst het Rijk ambities voor Nederland in 2040. Uitgaande van de verantwoordelijkheden van het Rijk zijn de ambities uitgewerkt in rijksdoelen tot 2028, daarbij is aangegeven welke nationale belangen aan de orde zijn. De tijdshorizon is gesteld omdat in de loop van de tijd nieuwe ontwikkelingen en opgaven kunnen vragen om bijstelling van de rijksdoelen. Voor de ambities zijn rijksinvesteringen slechts één van de instrumenten die worden ingezet. Kennis, bestuurlijke afspraken en kaders kunnen ook worden ingezet. De huidige financiële rijkskaders (begroting) zijn randvoorwaardelijk voor de concrete invulling van die rijksambities. De ruimtelijke waarden die het nationaal belang waarborgen zijn opgenomen in 13 verschillende belangen. In de structuurvisie wordt ook aangegeven op welke wijze het Rijk deze belangen wil verwezenlijken. Dit zorgt voor een duidelijk overzicht in één document gezamenlijk met de doelen die het Rijk heeft opgesteld.

Relevant voor de ontwikkeling van het zonneveld is dat de vraag naar elektriciteit zal blijven groeien. Vanwege de ambities voor beperking van de CO₂-uitstoot is een transitie naar duurzame, hernieuwbare energievoorziening nodig. Voor het opwekken van energie moet voldoende ruimte gereserveerd worden. Het aandeel van duurzame energiebronnen (waaronder zon) in de totale energievoorziening moet omhoog en deze bronnen hebben relatief veel ruimte nodig.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In de SVIR wordt de ambitie uitgesproken dat Nederland in 2040 een robuust internationaal energienetwerk kent en dat de energietransitie vergevorderd is. De ontwikkeling van het zonneveld volgt de lijn van de SVIR en doet daarbij geen afbreuk aan de overige nationale belangen.

3.2.2 Barro en Bro

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden. In het Barro wordt een aantal projecten die van rijksbelang zijn met name genoemd en met behulp van digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen. Binnen het Barro worden de volgende onderdelen besproken:

- project Mainportontwikkeling Rotterdam;
- kustfundament;
- grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- defensie;
- erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

In oktober 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen veiligheid op rijkswegen, toekomstige uitbreiding van infrastructuur, de elektriciteitsvoorziening, de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de veiligheid van primaire waterkeringen, reserveringsgebieden voor hoogwater, maximering van de verstedelijkingsruimte in het IJsselmeer en is het onderwerp duurzame verstedelijking in regelgeving opgenomen. Per 1 juli 2016 zijn er nog enkele wijzigingen van de Barro van kracht geworden. Deze wijzigingen hebben geen directe invloed op de voorgenomen ontwikkeling.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van een zonneveld past binnen de regels van het Barro en het Bro. Wel moet worden afgewogen of de ladder voor duurzame verstedelijking van toepassing is op de voorgenomen ontwikkeling.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR wordt de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Op 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd, waarbij ook een nieuwe "Laddersystematiek" wordt toegepast. Deze nieuwe regeling is opgenomen in artikel 3.1.6 Bro. De ladder voor duurzame verstedelijking is van toepassing op bestemmingsplannen, uitwerkings- en wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen.

De toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking houdt in dat:

'De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.'

Het aanleggen van een zonneveld op de huidige agrarische percelen is geen nieuwe stedelijke ontwikkeling. Op basis van eerdere uitspraken van de Raad van State ¹ blijkt dat soortgelijke projecten die niet tot leegstand van bestaande bebouwing leiden, niet als een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van het Bro kunnen worden aangemerkt. Voorbeelden hiervan zijn de aanleg van een weg, windpark of een hoogspanningsleiding. Ook de Rechtbank Overijssel heeft in april 2018 geoordeeld dat een zonneveld geen nieuwe stedelijke ontwikkeling betreft (zaaknummer akzwo_17_2460 en ak_zwo_17_2461). Een toets aan de Ladder is daarom niet van toepassing. Vanuit een goede ruimtelijke ordening wordt hierna wel ingegaan op de onderbouwing van de behoefte en de argumentatie achter de omvang en de locatie.

1. Er bestaat een behoefte om te komen tot een duurzame energievoorziening. Deze behoefte staat onder andere aangegeven in de Omgevingsvisie 'De kwaliteit van Brabant' en visie "Visie op grootschalige opwek van duurzame energie in Laarbeek" van de gemeente Laarbeek. Zowel de provincie als de gemeente willen zich profileren als duurzame overheidsinstanties. Duurzame energieopwekking in de vorm van een zonneveld draagt bij aan deze behoefte en profilering.

¹ Zie: ABRvS 18 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:448, ABRvS 24 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016: 465. ABRvS 16 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:708.

2. Om voldoende zonne-energie op te kunnen wekken en te kunnen voldoen aan de ambities die zijn verwoord in overheidsbeleid, zijn zonnevelden noodzakelijk. Deze visie biedt ruimte voor het ontwikkelen van maximaal vijf zonnevelden in Laarbeek. De gemeente heeft daarbij de voorkeur om zowel kleinschalige als grootschalige zonneparken te ontwikkelen. Als definitie wordt de richtlijn van Enexis gehanteerd: een kleinschalig park is maximaal 6 hectare. Voor een grootschalig zonnepark wordt een maximale grootte van 12 hectare gehanteerd. Een initiatief moet voldoen aan de voorwaarden die de gemeente in haar visie heeft opgenomen.

Een initiatief moet voldoen aan de voorwaarden die de gemeente in haar visie heeft opgenomen. Hierbij wordt de Zonneladder aangehouden, zoals afgebeeld in figuur 12. Aan de hand van de ladder wordt de wenselijkheid van het gebied bepaald. De voorkeur gaat eerst uit naar realisatie van zonne-energie in de eerste trede en als laatste naar de vierde trede. Echter betekent dit niet dat alle ruimtes binnen de eerste trede eerst ingevuld dienen te worden voordat realisatie in gebieden uit de derde trede mogelijk is. Uit onderzoek dient te blijken welke vraag ingevuld kan worden binnen welke trede.

In gemeente Laarbeek is het mogelijk om zonnepanelen te plaatsen op daken. Uit onderzoek van de Zonatlas blijkt dat de maximale potentie van alle daken binnen de gemeente Laarbeek ligt op 490 TJ. De nog in te vullen energievraag in de gemeente Laarbeek bedraagt 940 TJ. In het onderzoek van Zonatlas is het totale oppervlakte van daken binnen de gemeente meegenomen. Echter, zijn niet alle daken geschikt voor zonnepanelen. Dit heeft onder andere te maken met technische aspecten (bijv. draagconstructies), schaduwvlakken en ongunstige situering. Ook kan niet het volledige dakoppervlak belegd worden met zonnepanelen, aangezien de panelen opgeleverd worden in een aantal formaten en niet naadloos aansluiten op het dak. Nochtans is de vraag naar duurzaam opgewekte energie nog maar voor de helft ingevuld met zon op daken.

Naast daken is het volgens de Zonne-ladder gewenst om gronden binnen het stedelijk gebied te beleggen met zonnepanelen. In de gemeente Laarbeek is deze grond al in gebruik door bebouwing of is de betreffende grond gereserveerd voor andere functies. Er zijn geen gronden met een dergelijke omvang binnen de kernen beschikbaar, waarbij de realisatie ook financieel uitvoerbaar is. Deze functies zijn in de meeste gevallen niet te combineren met een zonneveld en bijbehorende technische installaties. Daarnaast is voor een economisch rendabel zonneveld dat substantieel bijdraagt aan de duurzaamheidsopgave een oppervlakte nodig die effectief gebruikt kan worden.

Een efficiënt ingericht zonneveld met een dergelijke omvang als die aan de Pater Eustachiuslaan (circa 6 hectare aan zonnepanelen) is niet te realiseren op gronden binnen de kernen van de gemeente Laarbeek. Ook al zou dit mogelijk zijn, dan nog zijn zonnevelden in het buitengebied benodigd om de energievraag in te vullen.

De gronden binnen het plangebied behoren tot het buitengebied van Aarle-Rixtel. In de directe omgeving zijn meerdere glastuinbouwbedrijven gevestigd. Realisatie van een zonneveld op deze gronden draagt bij aan de versterking van landschappelijke- en natuurwaarden. Daarnaast is het voorgenomen plan financieel uitvoerbaar. Met de aanleg en inpassing van het zonneveld wordt uitgegaan van een meervoudig ruimtegebruik. Binnen het plangebied gaan duurzame opwekking van energie en natuurontwikkeling gepaard. De zonnepanelen op een lagere maximale hoogte (190 cm) dan normaal en wordt het zonneveld (gedeeltelijk) omringd door singelbeplanting, waardoor de beleving van het zonneveld minimaal zal zijn. Het zonneveld wordt aangelegd voor de duur van 25 jaar, en wordt planologisch mogelijk gemaakt middels een omgevingsvergunning. Aan het einde van de looptijd worden de percelen weer opgeleverd met de functie en bestemming zoals deze is verkregen.

3. Het zonneveld moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden via de Peeldijk. Daarnaast is het zonneveld alleen op heel beperkte schaal toegankelijk ten behoeve van het beheer. Het zonneveld kan op een veilige manier worden ontsloten via de Peeldijk en is goed bereikbaar.

3.2.3 Klimaatakkoord

Op 28 juni 2019 is het klimaatakkoord vastgesteld. Het Kabinet heeft met het nationale klimaatakkoord een centraal doel: het terugdringen van de uitstoot van broeikassen in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. Het kabinet pleit in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030. Het centrale doel van het Klimaatakkoord, het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen, raakt aan het leven van alledag.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het te realiseren zonneveld draagt bij aan de doelstellingen in het vastgestelde klimaatakkoord.

3.2.4 Energieakkoord voor duurzame groei

In het Energieakkoord voor duurzame groei is de basis gelegd voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. Het akkoord biedt een langetermijnperspectief met afspraken voor de korte en middellange termijn. Het Energieakkoord streeft naar een kosteneffectieve uitrol van grootschalig hernieuwbare energieopwekking. Deze strategie biedt zekerheid voor investeerders. Het levert nieuwe banen op. Het lokt innovaties uit. Dit verlaagt de kosten en het draagt bij aan versterking van de concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven. Eén van de te realiseren doelen is een toename van hernieuwbare energieopwekking naar 16% in 2023.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het te realiseren zonneveld levert een bijdrage in de doelstelling van het Rijk om te komen tot een aandeel van 16% duurzaam opgewekte energie in 2023.

3.2.5 Rijk investeert in duurzame energie

De afgelopen jaren heeft de overheid diverse doelstellingen geformuleerd betreffende het opwekken van duurzame energie. Om deze doelstellingen te behalen worden initiatieven voor het opwekken van duurzame energie gesubsidieerd. Voor de realisatie van zonnenvelden kan SDE++ subsidie worden aangevraagd.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De subsidieregeling vanuit het Rijk laat zien dat het Rijk dergelijke initiatieven voor het opwekken van duurzame energie stimuleert.

3.2.6 Brief minister Wiebes aan Tweede Kamer

Op 23 augustus 2019 heeft Minister Wiebes een brief gestuurd aan de Tweede Kamer betreffende de beantwoording moties Dik-Faber over een zonneladder als nationaal afwegingskader bij inpassing van zonne-energie. In deze brief benadrukt minister Wiebes, vanuit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit en vanuit de zorgen van mensen over de impact van de energietransitie op hun leefomgeving, dat zorgvuldig moet worden omgegaan met landbouwgronden en natuur en dat het belangrijk is dat beschikbare ruimte op daken en andere terreinen (zoals snelwegen en vuilnisbelten), maximaal wordt benut.

Het kabinet is daarom met het IPO, de VNG en maatschappelijke organisaties een voorkeursvolgorde overeengekomen, die voorziet in het ontzien van landbouw- en natuurgronden en het stimuleren van zon op daken. Deze voorkeursvolgorde zal in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) worden opgenomen, die provincies en gemeenten kunnen benutten om af te wegen waar zon-PV het beste kan worden ingepast. De afwegingprincipes van de NOVI leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen.

Vanuit diezelfde principes hebben daarna onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kan blijken dat ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn. Ook in dat geval gaat de voorkeur uit naar het zoeken van slimme functiecombinaties.

Hoewel natuur- en landbouwgebieden daarbij niet volledig worden uitgesloten, ligt de voorkeur bij gronden met een andere primaire functie dan landbouw of natuur, zoals waterzuiveringsinstallaties, vuilnisbelten, binnenwateren of bermen van spoor- en autowegen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het voorliggende plan voldoet aan deze genoemde voorkeursvolgorde. Met alleen zonnepanelen op daken worden de duurzaamheidsdoelstellingen in de gemeente Laarbeek niet gehaald. Er zijn daarom ook zonnevelden noodzakelijk (zie tevens de toelichting in subparagraaf 3.3.2 Interim omgevingsverordening). Met het voorliggende plan wordt het duurzaam opwekken van energie, gecombineerd met het versterken van landschaps- en natuurwaarden.

3.2.7 Conclusie Rijksbeleid

De voorgenomen ontwikkeling past binnen de beleidskaders benoemd in de SVIR, Barro, de Bro. Vanuit deze beleidsdocumenten en regelgeving zijn geen randvoorwaarden of uitgangspunten die rechtstreeks doorwerken op het voorgenomen plan. Daarnaast draagt de ontwikkeling bij aan het behalen van de vastgelegde doelstellingen in het Klimaatakkoord en in het Energieakkoord voor duurzame groei.

3.3 Provinciaal en regionaal beleid

3.3.1 Omgevingsvisie ‘De kwaliteit van Brabant’

De Omgevingsvisie van Provincie Noord-Brabant is in december 2018 vastgesteld. Daarin stelt de provincie dat zij op schema liggen betreffende het opwekken van energie. Echter vraagt het volgens de provincie nog ‘een zeer grote inspanning van alle partijen’ om de doelstellingen voor 2030 en 2050 te halen. Voor 2030 betekent dat ten minste 50 procent van de energie duurzaam opgewekt zal worden en een uitstoot-reductie van broeikasgassen met ten minste 50 procent. In 2050 ligt het doel voor het duurzaam opwekken van energie op 100 procent.

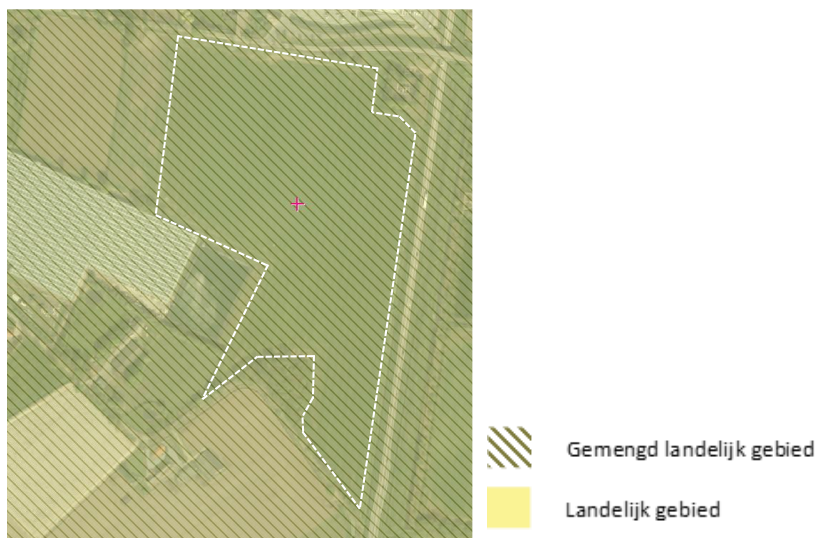
De Provincie Noord-Brabant stelt dat er voor de ontwikkeling van duurzame energie-opwekking (zonneparken en windturbines) geen plek is in het Natuurnetwerk Brabant, tenzij dit geen afbreuk doet aan de aanwezige natuurwaarden en/of dit een bijdrage levert aan het vergroten en versterken van die natuurgebieden.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

Het voorliggende plan is niet gelegen binnen het Natuurnetwerk Brabant. Ten noordwesten en oosten van het plangebied liggen enkele gebieden van het Natuurnetwerk Brabant. Het plangebied doet hiermee geen afbreuk aan de ecologische waarden. Het plan draagt in grote mate bij aan de energiedoelstellingen van Provincie Noord-Brabant.

3.3.2 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

De interim omgevingsverordening Noord-Brabant (1 maart 2020) hangt samen met de hiervoor genoemde Omgevingsvisie. Het is de doorvertaling van de visie naar concrete regels. De verordening is tot stand gekomen door de verschillende regelingen op provinciaal niveau over de fysieke leefomgeving samen te voegen. Dit betekent dat de regels betrekking hebben op milieu, natuur, ruimtelijke ordening, water, bodem en wegen. De Interim omgevingsverordening is daarbij een eerste stap op weg naar een omgevingsverordening, die op grond van de Omgevingswet wordt vastgesteld en die verplicht is voor alle Nederlandse provincies. In figuur 10 is de ligging van het plangebied te zien, het gebied ligt in het ‘Landelijk gebied’ en ‘Gemengd landelijk gebied’.

Figuur 10. Uitsnede kaart Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant

Artikel 3.41 beschrijft de concrete regels van zonnevelden gelegen in het ‘Landelijk gebied’. De regels zijn weergegeven in figuur 11.

Artikel 3.41 zonne-parken in landelijk gebied

Lid 1. Binnen Landelijk gebied is nieuwvestiging mogelijk van zelfstandige opstellingen van zonnepanelen om te kunnen voldoen aan de doelstellingen voor het opwekken van duurzame energie als:

- a. uit onderzoek blijkt dat de capaciteit voor het opwekken van duurzame energie in Stedelijk gebied, op bestaande bouwpercelen en rekening houdend met de ontwikkelingsmogelijkheden van windenergie onvoldoende is;
- b. de nieuwvestiging past in het onderzoek naar geschikte locaties voor zelfstandige opstellingen van zonnepanelen, gelet op zorgvuldig ruimtegebruik en omgevingskwaliteit;
- c. de ontwikkeling qua omvang inpasbaar is in de omgeving;
- d. de ontwikkeling een maatschappelijke meerwaarde geeft;
- e. de ontwikkeling op regionaal niveau is afgestemd met omliggende gemeenten en de netwerkbeheerder, gelet op de ontwikkeling van overige duurzame energie initiatieven in de omgeving.

Lid 2. De maatschappelijke meerwaarde wordt onderbouwd vanuit de volgende criteria:

- a. de mate van meervoudig ruimtegebruik;
- b. de maatregelen die getroffen worden om de impact op de omgeving te beperken;
- c. de bijdrage die wordt geleverd aan andere maatschappelijke doelen.

Lid 3. Er kan uitsluitend toepassing gegeven worden aan het eerste lid met een omgevingsvergunning waarbij door toepassing te geven aan artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 2 of 3, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt afgeweken van een bestemmingsplan, waarbij aan de omgevingsvergunning in ieder geval de volgende voorwaarden worden verbonden:

- a. de omgevingsvergunning geldt voor een bepaalde termijn, die ten hoogste 25 jaar bedraagt;
- b. na het verstrijken van de termijn wordt de vóór de verlening van de omgevingsvergunning bestaande toestand hersteld en wordt de opstelling voor zonne-energie verwijderd;
- c. voor het gestelde onder b. wordt financiële zekerheid gesteld.

Figuur 11. Uitsnede van artikel 3.41 uit de Interim Omgevingsverordening.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling past binnen de ambities van de provincie Noord-Brabant. De randvoorwaarden die de provincie stelt worden in acht genomen door de initiatiefnemer.

Artikel 3.41

De voorgenomen ontwikkeling wordt hieronder getoetst aan de randvoorwaarden uit artikel 3.41.

Ad 1. Nieuwvestiging van zelfstandige opstellingen

- a. Er bestaat een behoefte om te komen tot een duurzame energievoorziening. Deze behoefte staat onder andere aangegeven in de Omgevingsvisie 'De kwaliteit van Brabant' en visie "Visie op grootschalige opwek van duurzame energie in Laarbeek" van de gemeente Laarbeek. Zowel de provincie als de gemeente willen zich profileren als duurzame overheidsinstanties. Duurzame energieopwekking in de vorm van een zonneveld draagt bij aan deze behoefte en profilering.

Om voldoende zonne-energie op te kunnen wekken en te kunnen voldoen aan de ambities die zijn verwoord in overheidsbeleid, zijn zonnevelden noodzakelijk. Deze visie biedt ruimte voor het ontwikkelen van maximaal vijf zonnevelden in Laarbeek. De gemeente heeft daarbij de voorkeur om zowel kleinschalige als grootschalige zonneparken te ontwikkelen. Als definitie wordt de richtlijn van Enexis gehanteerd: een kleinschalig park is maximaal 6 hectare. Voor een grootschalig zonnepark wordt een maximale grootte van 12 hectare gehanteerd. Een initiatief moet voldoen aan de voorwaarden die de gemeente in haar visie heeft opgenomen. Hierbij wordt de Zonneladder aangehouden, zoals afgebeeld in figuur 12. Aan de hand van de ladder wordt de wenselijkheid van het gebied bepaald. De voorkeur gaat eerst uit naar realisatie van zonne-energie in de eerste trede en als laatste naar de vierde trede. Echter betekent dit niet dat eerst alle ruimtes binnen de eerste trede ingevuld dienen te worden voordat realisatie in gebieden uit de derde trede mogelijk is. Uit onderzoek dient te blijken welke vraag ingevuld kan worden binnen welke trede.

Figuur 12. Zonneladder van de Nederlandse Milieufederaties

In gemeente Laarbeek is het mogelijk om zonnepanelen te plaatsen op daken. Uit onderzoek van de Zonatlas blijkt dat de maximale potentie van alle daken binnen de gemeente Laarbeek ligt op 490 TJ. De nog in te vullen energievraag in de gemeente Laarbeek bedraagt 940 TJ. In het onderzoek van Zonatlas is het totale oppervlakte van daken binnen de gemeente meegenomen. Echter, zijn niet alle daken geschikt voor zonnepanelen. Dit heeft onder andere te maken met technische aspecten (bijv. draagconstructies), schaduwvlakken en ongunstige situering. Ook kan niet het volledige dakoppervlak belegd worden met zonnepanelen, aangezien de panelen opgeleverd worden in een aantal formaten en niet naadloos aansluiten op het dak. Nochtans is de vraag naar duurzaam opgewekte energie nog maar voor de helft ingevuld met zon op daken.

Naast daken is het volgens de Zonne-ladder gewenst om gronden binnen het stedelijk gebied te beleggen met zonnepanelen. In de gemeente Laarbeek is deze grond al in gebruik door bebouwing of is de betreffende grond gereserveerd voor andere functies. Er zijn geen gronden met een dergelijke omvang binnen de kernen beschikbaar, waarbij de realisatie ook financieel uitvoerbaar is. Deze functies zijn in de meeste gevallen niet te combineren met een zonneveld en bijbehorende technische installaties. Daarnaast is voor een economisch rendabel zonneveld dat substantieel bijdraagt aan de duurzaamheidsopgave een oppervlakte nodig die effectief gebruikt kan worden.

Een efficiënt ingericht zonneveld met een dergelijke omvang als die aan de Pater Eustachiuslaan (circa 6 hectare aan zonnepanelen) is niet te realiseren op gronden binnen de kernen van de gemeente Laarbeek. Ook al zou dit mogelijk zijn, dan nog zijn zonnevelden in het buitengebied benodigd om de energievraag in te vullen.

Het plangebied van deze ontwikkeling ligt in het landelijk gebied, nabij glastuinbouwbedrijven. Realisatie van een zonneveld op deze gronden is financieel uitvoerbaar en inpasbaar (ruimtelijk en landschappelijk). Het zonneveld is goed te bereiken. Daarnaast worden de zonnepanelen op een lagere maximale hoogte (190 cm) dan normaal geplaatst en wordt het zonneveld (gedeeltelijk) omringd door singelbeplanting, waardoor de beleving van het zonneveld minimaal is. Het zonneveld wordt aangelegd voor de duur van 25 jaar, en wordt planologisch mogelijk gemaakt middels een omgevingsvergunning. Aan het einde van de looptijd worden de percelen weer opgeleverd met de functie en bestemming zoals deze is verkregen.

- b. De voorliggende locatie is in de visie van gemeente Laarbeek gelegen in het ontwikkelingslandschap, welke volgens de visie van gemeente Laarbeek geschikt is voor de realisatie van een kleinschalig zonneveld.
- c. In het inrichtingsplan (zie paragraaf 2.2) is aangegeven op welke manier het zonneveld wordt ingepast in het landschap. Hierbij is rekening gehouden met de schaal van het landschap en gebiedseigen landschapskarakteristieken.
- d. De ontwikkelaar levert op verschillende manieren een bijdrage aan maatschappelijke doelen. Zie hiervoor paragraaf 2.2.10 en het separate communicatie- en participatieplan.
- e. Er zijn afspraken gemaakt met netbeheerder Enexis.

Ad 2. Maatschappelijke meerwaarde

- a. In het zonneveld wordt in de inrichting rekening gehouden met ecologische meerwaarde. Het huidige gebruik van het plangebied als agrarische grond heeft een lage natuurwaarde. Door middel van een geschikte landschappelijke inpassing, een natuurvriendelijke inrichting en gepast beheer kan de natuurwaarde toenemen. Op deze manier ontstaat er met de aanleg van een zonneveld meervoudig ruimtegebruik. In het inrichtingsplan is ingezet op drie hoofdzaken om een ecologische meerwaarde te bereiken:
 - 1. Uitbreiden natuurwaarden.
 - 2. Behoud landschapskarakteristiek.
 - 3. Beleving.

- b. Door de grote afstand en de toepassing van singelbeplanting is de directe zichtbaarheid vanaf omliggende erven minimaal. Daarbij biedt Enovos ook verschillende mogelijkheden tot financiële participatie waardoor het zonnenveld ook een vorm van lokaal eigendom krijgt. Hierdoor hebben betrokkenen ook de kans te profiteren van het zonnenveld.
- c. Enovos draagt op diverse wijzen bij aan maatschappelijke doelen, zie hiervoor paragraaf 2.2.10. Daarnaast gaat Enovos een samenwerkingsovereenkomst aan met de gemeente Laarbeek.

Ad 3. Voorwaarden omgevingsvergunning

- a. Het zonnenveld wordt aangelegd voor de duur van 25 jaar, en wordt planologisch mogelijk gemaakt middels een omgevingsvergunning.
- b. Er is met de grondeigenaar afgesproken door middel van een contract dat het perceel na afloop wordt hersteld in oorspronkelijke verworven staat.
- c. Voor de financiële zekerheid wordt een samenwerkingsovereenkomst aangegaan tussen initiatiefnemer en gemeente. De initiatiefnemer draagt zorg voor de ontmanteling van het zonnenveld en herstel naar de oorspronkelijk verworven staat, zodat de gronden weer in gebruik genomen kunnen worden voor agrarische doeleinden.

3.3.3 RES Metropoolregio Eindhoven

In de concept-Regionale Energiestrategie Metropoolregio Eindhoven (hierna: RES) schets deze regio de contouren van de strategie voor besparing, grootschalige opwek van duurzame energie en de warmtetransitie. De RES van metropoolregio Eindhoven is de regionale doorvertaling van het Parijs-akkoord en het Klimaatakkoord van het Rijk. In de concept-RES is alle opgehaalde informatie vertaald naar de wijze waarop de Metropool regio energie duurzaam gaat opwekken. Het doel is om in het jaar 2030 te komen tot een totale bijdrage van 2 TWh aan duurzaam opgewekte energie. Momenteel ligt het duurzaam opgewekt elektrisch vermogen op 0,7 TWh. De ambitie is om in 2050 volledig energieneutraal te zijn. Op basis van die vertaalslag zijn drie categorieën bepaald voor de opwek van duurzame energie:

1. Door middel van no-regret maatregelen (panelen op daken);
2. In zoekgebieden voor grootschalige opwek (zonnenvelden en windturbines);
3. Energie-opwek ten dienste van andere opgaven en doelen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het zonnenveld draagt met circa 6 hectare aan zonnepanelen bij aan de doelstellingen van de RES Metropoolregio Eindhoven om in 2030 minimaal 2 TWh duurzame energie op te wekken. Het zonnenveld sluit aan bij het karakter van de omgeving en zorgt voor nieuwe landschappelijke elementen (zie paragraaf 2.2). Met nieuwe inheemse beplanting, zoals een singel van struweel en bomen, worden oude landschapsstructuren hersteld. Dit heeft een positief effect op de ontwikkeling van fauna in het gebied.

Met de ontwikkeling van een zonnenveld op deze locatie krijgen de aanwezige ecologische- en natuurwaarden een kwaliteitsimpuls. Daarnaast zorgt de landschappelijke inpassing van het zonnenveld voor een versterking van de landschappelijke waarden. De gronden zijn tijdelijk in gebruik voor opwek van energie, waarmee een bijdrage wordt geleverd aan de doelstellingen van de RES Metropoolregio Eindhoven. Het plan is in lijn met de ambities uit de RES Metropoolregio Eindhoven.

3.3.4 Conclusie provinciaal beleid

Provincie Noord-Brabant wil zich graag in 2050 volledig energieneutraal zijn, daarvoor moet ze vol inzetten op schone energie. De provincie heeft het gebied gekenmerkt als gebied waar zelfstandige opstellingen van zonnepanelen-energie kan worden gerealiseerd voor het behalen van de doelstellingen als er aan de

voorwaarden in artikel 3.41 kan worden voldaan, dat is het geval. Hiermee draagt de voorgenomen ontwikkeling bij aan de provinciale doelstellingen en past de ontwikkeling binnen het provinciale beleid.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Visie op grootschalige opwek van duurzame energie Laarbeek

De gemeente Laarbeek heeft in augustus 2019 haar nieuwe beleidskader “Visie op grootschalige opwek van duurzame energie in Laarbeek” vastgesteld. De visie sluit aan bij de bredere Omgevingsvisie voor het buitengebied. De duurzaamheidsvisie geeft weer hoe Laarbeek omgaat met aanvragen voor projecten die op grote schaal duurzame energie willen opwekken. De aanleidingen hiervoor zijn de energietransitie en de doelen en verplichtingen die dit voor gemeenten met zich meebrengt maar ook de lokale wens om zorgvuldig om te gaan met aanvragen en de transitie zo goed mogelijk in te passen in het Laarbeekse landschap en de Laarbeekse gemeenschap.

Deze visie biedt ruimte voor het ontwikkelen van maximaal vijf zonneparken in Laarbeek. De gemeente heeft daarbij de voorkeur om zowel kleinschalige als grootschalige zonneparken te ontwikkelen. Als definitie wordt de richtlijn van Enexis gehanteerd: een kleinschalig park is maximaal 6 hectare. Voor een grootschalig zonnepark wordt een maximale grootte van 12 hectare gehanteerd. Een initiatief moet voldoen aan de voorwaarden die de gemeente in haar visie heeft opgenomen. Het gaat daarbij in de basis om 4 type voorwaarden:

1. Voorwaarden voor landschappelijke inpassing.
2. Voorwaarden voor maatschappelijke meerwaarde.
3. Participatievoorwaarden.
4. Procedurele en technische voorwaarden.

De vier voorwaarden worden in dit hoofdstuk nader toegelicht en er wordt beschreven hoe deze worden toegepast op voorliggende locatie aan de Pater Eustachiuslaan.

Figuur 13. Zicht over het plangebied vanaf de N279, met op de achtergrond de tuinbouwkassen.

Geschiktheid landschapstype

Niet alle landschapstypen zijn geschikt voor de realisatie van een zonneveld. De gemeente stelt in haar visie dat zonnevelden, ondanks hun geringe hoogte, toch een grootschalig en industriële uitstraling hebben. Voorliggend plan wordt gezien als kleinschalig zonneveld (maximaal 6 hectare). Voor de inpassing van kleinschalige

zonneparken gaat de gemeente uit van het landschap als waarde; de inrichting van het landschap is, net als natuur, cultuurhistorie en archeologie, een waarde die moet worden beschermd en versterkt. De gemeente Laarbeek heeft haar landschap opgedeeld in verschillende landschapstypen. Deze zijn weergegeven in figuur 14.

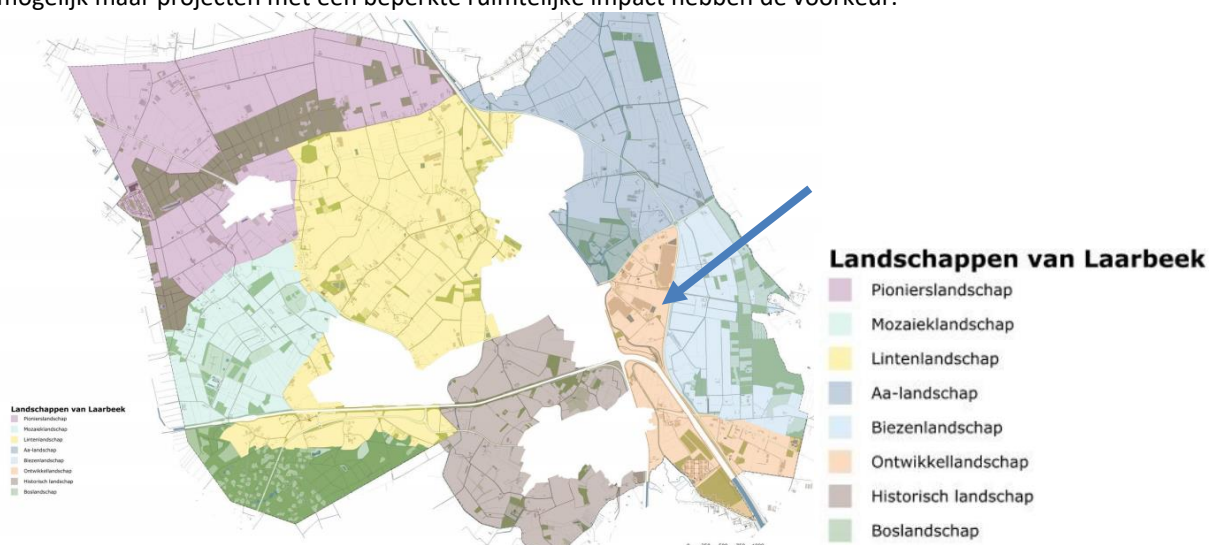
Voorliggende locatie is gelegen in het ontwikkelingslandschap. Dit landschap bestond oorspronkelijk uit een combinatie van beekdalen en lage zandgronden. Het oorspronkelijke landschap is inmiddels doorsneden door de kanalen en de provinciale weg N279. De gemeente heeft in haar beleid beschreven welke landschapstypen geschikt zijn voor de realisatie van zowel groot- als kleinschalige zonnevelden. In figuur 15 is te zien dat het ontwikkelingslandschap geschikt is voor de realisatie van kleinschalige zonnevelden.

Geschikt voor grootschalige zonneparken	Geschikt voor kleinschalige zonneparken	Ongeschikt voor zonneparken
Pionierslandschap	Lintenlandschap	Biezenlandschap
Aa-landschap (uitgezonderd het gebied rondom Eyckenlust)	Mozaïeklandschap	Historisch landschap
	Ontwikkellandschap	Boslandschap

Figuur 14. Overzicht geschiktheid landschapstypen.

Ontwikkelingsrichting ontwikkelingslandschap

Een deel van het landschap wordt in de komende jaren her ontwikkeld volgens de gebiedsvisie 't Guldenland. Tevens wordt de Broekdalerbaan (N279) verlegd in een deel van het landschap. Houd daarom rekening met deze gebiedsontwikkelingen. Het open karakter van het landschap dient behouden te blijven. Hierbij zou een 'duurzaam landschap' als optie overwogen kunnen worden. Grootschalige ontwikkelingen zijn hier in principe mogelijk maar projecten met een beperkte ruimtelijke impact hebben de voorkeur.

Figuur 15. Overzicht landschapstypen zoals beschreven in bijlage I van de visie.

Conclusie geschiktheid landschapstype

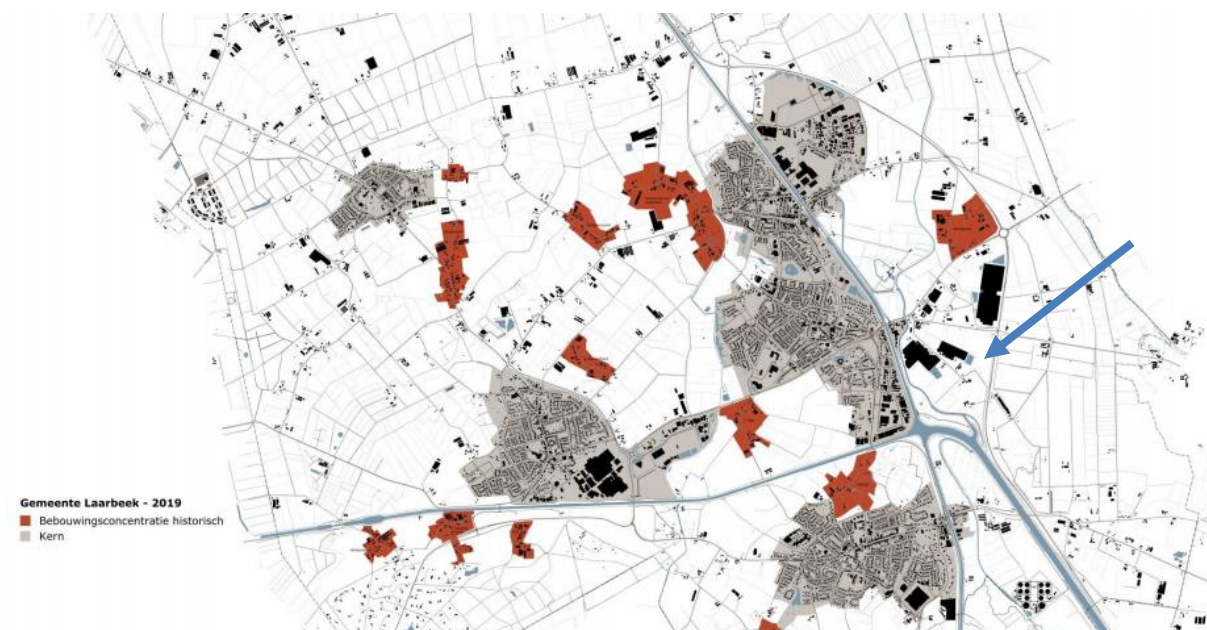
De voorliggende locatie bevindt zich in een landschapstype dat is aangemerkt voor de realisatie van kleinschalige zonnevelden. Gezien het feit dat voorliggende locatie een oppervlak heeft van netto 6 hectare wordt dit gezien als kleinschalig zonneveld passend binnen het ontwikkelingslandschap.

Geschiktheid locatie

Niet alleen het landschapstype maar ook de precieze locatie moet geschikt zijn voor een zonnepark. De gemeente stelt de volgende regels voor het bepalen van de geschiktheid van een locatie.

Bouwen binnen een bebouwingsconcentratie is onwenselijk om: het open karakter te behouden, verstening tegen te gaan en de bebouwingsconcentraties niet te laten concurreren met de vier kernen.

In figuur 16 zijn de bebouwingsconcentraties en kernen van de gemeente Laarbeek weergegeven. Voorliggende locatie is aangeduid met de blauwe pijl en ligt buiten de kernen en bebouwingsconcentraties. Hiermee blijft het open karakter van de bebouwingsconcentraties behouden en wordt verstening tegengegaan.

Figuur 16. Kaart bebouwingsconcentraties bijlage III van de visie.

Figuur 127. Uitsnede natuurkaarten provinciale verordening.

Bouwen binnen een gebied dat belangrijk is voor natuurontwikkeling, zoals het Natuur Netwerk Noord-Brabant, een ecologische verbindingszone of beschermingsgebied voor struweelvogels en/of kwetsbare soorten, is onwenselijk tenzij onderbouwd kan worden hoe het project bijdraagt aan natuurontwikkeling.

De provinciale omgevingsverordening is geraadpleegd. Een kaartbeeld hiervan is weergegeven in figuur 17. Op basis van de verordening wordt gesteld dat de beoogde locatie geen onderdeel uitmaakt van het Natuur Netwerk Noord-Brabant, een ecologische verbindingszone of beschermingsgebied. Hetgeen betekent dat de locatie voldoet aan deze voorwaarde.

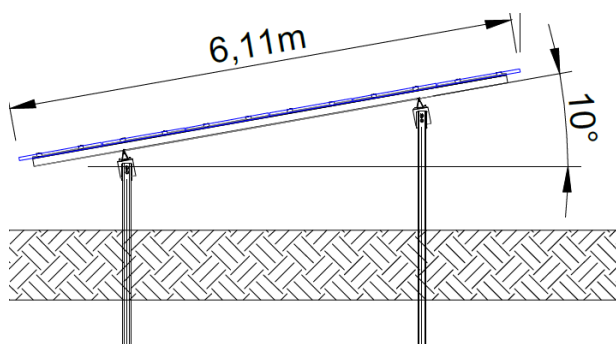
De afstand tussen een beoogd project en Rijks- en gemeentelijke monumenten en archeologische monumenten is minimaal even groot als het perceel van het beoogde project. Daarnaast wordt een inschatting gemaakt van de visuele impact van de panelen op de beleving van het monument. Hiervoor wordt een visualisatie gemaakt. Bij de oriëntatie en inpassing van de zonnepanelen wordt rekening gehouden met het minimaliseren van visuele verstoring.

Via de website van de gemeente Laarbeek is gekeken naar de lijst met rijks -en gemeentelijke monumenten. Op beide lijsten zijn geen locaties gevonden die in de directe omgeving van het plangebied gelegen zijn. De voorgenomen ontwikkeling heeft daarom geen negatieve impact op de monumenten en voldoet daarmee aan de gestelde voorwaarde.

Het project evalueert eventuele hinder voor omwonenden (bijv. spiegeling) en andere nadelige effecten en onderbouwt hoe deze worden geminimaliseerd. Mogelijke natuurschade wordt onderbouwd door een milieuonderzoek (project MER). Archeologisch onderzoek kan nodig zijn. Dit is afhankelijk van de locatie.

In figuur 18 is te zien dat de zonnepanelen onder een hoek van 10 graden worden geplaatst. Het voordeel bij deze opstelling is dat bij een hoge zuidelijke zonnestand het licht in een steile hoek omhoog kaatst.

Bij een lage oostelijke of westelijke zonnestand bestaat de kans dat het licht in een zeer kleine hoek ten opzichte van horizontaal wordt gereflecteerd. Vanaf de omliggende erven heeft men minimaal zicht op het perceel en heeft een zonneveld weinig impact. Om te voorkomen dat de omgeving mogelijk hinder van lichtreflectie ondervindt worden landschapselementen toegevoegd in het zonneveld. Met bestaande en nieuwe landschapselementen (zie paragraaf 2.2) wordt het licht opgevangen en reflecteert het niet. Omwonenden ondervinden dan ook geen hinder van de lichtreflectie. Daarnaast worden de elementen die geluid produceren op ten minste 50 meter van geluidsgevoelige bestemmingen gesitueerd. Op deze wijze wordt de geluidsoverlast voor omwonenden geminimaliseerd. Archeologie wordt beschreven in paragraaf 4.3.

Figuur 18. Impressie technische installatie.

De onderlinge afstand tussen twee zonneparken is minimaal de lengte van het perceel van de grootste van beide parken. Strekt een zonnepark bijvoorbeeld 200 meter, dan wordt het aan alle kanten omgeven door

minstens 200 meter aan percelen met andere gebruiksfuncties. We streven naar spreiding van zonneparken over de gemeente en zo min mogelijk verstoring van het karakter van het landschap.

In voorliggend geval is de langste lengte van het noordelijke perceel circa 200 meter. In een straal van 200 meter zijn geen andere zonnevelden gesitueerd. Het gebied heeft een vrij industrieel karakter waarbij een zonneveld goed past. Een zonneveld verstoort het karakter niet, maar versterkt het landschap juist door het terugbrengen van onder andere kleinschalige landschapsstructuren.

Conclusie geschiktheid locatie

Het plangebied ligt buiten bestaande bebouwingsclusters én belangrijke natuurgebieden-en netwerken. Daarbij zijn er rondom de locatie relatief weinig omwonenden en eventuele hinder op de omgeving is minimaal. In een straal van 200 meter zijn momenteel geen andere zonnevelden aanwezig, ook rijks en gemeentelijke monumenten zijn niet in het gebied aanwezig. Gesteld wordt dat het zonneveld voldoet aan de eisen behorend bij het ontwikkelingslandschap.

3.4.2 Installatie en terrein

Naast de locatie dient ook de installatie en inpassing aan te sluiten bij de omgeving. Onderbouwd wordt hoe de inpassing aansluiting zoekt met de landschappelijke kenmerken van het gebied. Dit is bijvoorbeeld door de schaal van het landschap te omarmen (bijvoorbeeld door meerdere clusters van panelen), de ruimtelijke opbouw (open, half-open of besloten) te respecteren, de lijnen, structuren en kavelrichtingen en patronen te volgen (bijv. door rijen panelen landschapslijnen te laten volgen), aansluiting te vinden bij voorkomende groene en rode landschapselementen, aansluiting te vinden bij voorkomende functies door meervoudig ruimtegebruik (zie volgende paragraaf) en onderlinge relaties en afstanden tussen landschapselementen en functies te respecteren.

Ten behoeve van de landschappelijke inpassing is een landschappelijke inrichtings- en beheerplan opgesteld, welke separaat bij deze vergunningsaanvraag is bijgevoegd. In figuur 19 is een uitsnede van het inrichtingsplan weergegeven. In paragraaf 2.2.2 is de landschappelijke inrichting van Zonneveld Pater Eustachiuslaan nader uiteengezet.

Figuur 19. Uitsnede landschappelijke inrichtingsplan.

De voorgestelde omvang en opstelling wordt onderbouwd door meervoudig ruimtegebruik, inpassing en passendheid qua perceelgrootte en precieze locatie. Ook de oriëntatie is op een dergelijke manier onderbouwd.

Vanwege de kleinschalige aard van het landschap leent dit landschap zich voor de realisatie van kleinschalige zonnevelden. In het gebied zijn de oude landschappelijke structuren, die kenmerkend zijn voor het kleinschalige landschap, verdwenen. Voorliggend plan voorziet in het herstel van de verdwenen landschappelijke structuren. De zonnepanelen worden binnen deze nieuwe structuren geplaatst. Door het aanleggen van de landschappelijke structuren wordt het gebied opgedeeld in 4 deelgebieden. Hiervan wordt netto 6 hectare ingericht als zonneveld, de overige hectares zijn bestemd voor landschappelijke inpassing.

Doordat het zonneveld opgeknipt wordt in vier deelgebieden heeft het zonneveld een kleinschalige uitstraling, passend binnen de landschapskarakteristiek. Daarnaast blijven bestaande landschapselementen behouden. Het zonneveld doet daarmee geen afbreuk aan de bestaande landschappelijke structuur, maar versterkt deze juist.

Aan de oostzijde van het plangebied loopt een watergang. De initiatiefnemer heeft contact gehad met het waterschap over de inrichting van de watergang. Het waterschap heeft aangegeven geen concrete opgaven te hebben voor een totale herinrichting van de watergang. Wel heeft het waterschap een GGOR (Gewenst Grond en Oppervlak Regime) opgesteld. Zie voor het aspect water paragraaf 4.5.

Het zonneveld wordt in een zuid-opstelling opgesteld, waarbij tussen de rijen panelen voldoende ruimte aanwezig blijft voor lichtinval en waterinfiltratie. Door het zonneveld ruimer op te zetten én meer ruimte te hanteren tussen de panelen kan de natuur onder de zonnepanelen verder ontwikkelen tot een bloem- en

kruidenrijk grasland. Het gebied is momenteel agrarisch in gebruik. Dit gebruik zal met de komst van het zonneveld stoppen, waardoor het intensieve gebruik incl. bemesting stopt. Het gebruik wordt met de komst van het zonneveld geëxtensiverd, dit geldt ook voor het beheer dat kan worden geëxtensiverd door middel van begrazing door schapen. Door het plangebied (tijdelijk) uit het intensief agrarisch gebruik te onttrekken ontstaat een interessant leefgebied voor diverse vogels en insecten welke daarvan kunnen profiteren. Hiermee draagt de ontwikkeling bij aan het principe van meervoudig ruimtegebruik.

De zonneparken worden op een goede manier ingepast in het landschap. Het project onderbouwt hoe de inpassing aansluiting zoekt met de landschappelijke kenmerken van het gebied, zoals de ruimtelijke opbouw (open, half-open of besloten), de schaal van het landschap (groot- of kleinschalig), de lijnen, structuren en kavelrichtingen en patronen (bijv. door rijen panelen landschapslijnen te laten volgen), voorkomende groene en rode landschapselementen, voorkomende functies en onderlinge relaties en afstanden tussen landschapselementen en functies. Hierbij wordt rekening gehouden met de kernkwaliteiten van het landschap.

Het landschap wordt van oorsprong gedomineerd door een combinatie van lager gelegen beekdal- en hoger gelegen zandgronden (geomorfologische- en hoogtekaart). Een voormalige zijloop van de Aa loopt ten oosten langs het perceel. Deze watergang wordt nu door het waterschap beheerd. Van oudsher is de grond om waterhuishoudkundige en landbouwkundige redenen kleinschalig ontgonnen. Singelbeplanting markeerde de begrenzing en afrastering tussen percelen, waardoor een kleinschalig landschap ontstond.

De laatste decennia heeft de intensivering van de agrarische sector veel invloed gehad op het landschap. Tegenwoordig domineren kassen, varkensstallen en grootschalige bedrijvigheid de omgeving van het plangebied. Bovendien wordt het landschap doorsneden door infrastructurele lijnen van het Zuid-Willemskanaal en de provinciale weg de N279. De kleinschalige percelering is verdwenen en veel van de singelbeplanting is verdwenen. Al met al heeft het gebied een industrieel karakter en heeft het haar kleinschalige karakter verloren.

Het zonneveld wordt opgeknipt in vier percelen en binnen nieuwe landschappelijke structuren gesitueerd.

Ten behoeve van landschappelijke inpassing en herstel van kleinschalige landschapsstructuren wordt de singelbeplanting teruggebracht in het landschap. Door het toepassen van de singelbeplanting worden doorlopende ecologische verbindingzones gecreëerd. De nieuwe kleinschalige beplantingsstructuur kan na de duur van het zonneveld behouden blijven, waardoor landschapsherstel plaatsvindt.

Het project onderbouwt hoe de inrichting van het zonnepark zelf aansluiting zoekt met het landschap zoals de omvang en opzet (één veld of meerdere opstellingen), de aard en afmetingen van de panelen, de hoogte, vorm en oriëntatie van de opstelling, de inpassing van de randvoorzieningen zoals toegangswegen en aansluitingen en de beveiliging (hekwerken, watergangen, natuurlijke afscheiding, ha-ha barrière, e.d.). Hierbij wordt rekening gehouden met de kernkwaliteiten van het landschap. Een lage bouwhoogte heeft de voorkeur behalve wanneer de maatschappelijke meerwaarde en/of meervoudig ruimtegebruik aanleiding geeft tot het maken van een uitzondering. Hiertoe voert het initiatief een landschappelijke analyse uit van het projectgebied en zijn ruime omgeving waarin inzicht wordt gegeven in de bestaande flora en fauna, de invloed op de waterhuishouding, bodemverontreiniging, archeologische waarden, de invloed op de biodiversiteit en de landschappelijke inpassing en kwaliteitsverbetering van het landschap. Het initiatief levert een ruimtelijk ontwerp op met daarin een plankaart, referentiebeelden en/of visualisaties en een voorstel voor plant- en materiaalgebruik.

Landschappelijke inrichting Zonneveld Pater Eustachiuslaan

Uit de landschapsanalyse blijkt dat de gronden om waterhuishoudkundige en landbouwkundige redenen kleinschalig ontgonnen. Singelbeplanting markeerde de begrenzing en afrastering tussen percelen, waardoor een kleinschalig landschap ontstond. Dit is ook goed terug te zien op de historische kaarten. Dit kleinschalige landschap leent zich voor de aanleg van kleinschalige zonnenvelden. In voorliggend geval is ervoor gekozen om niet een groot zonneveld aan te leggen van 6 hectare, maar dit op te delen in meerdere kleinere percelen. Deze

deelgebieden worden afgebakend door nieuw aan te leggen singelbeplantingen, welke het kleinschalige landschap herstellen.

Zie paragraaf 2.2.2 voor de nadere uitwerking van het landschappelijk inrichtingsplan, de inpassing van de randvoorzieningen en de maatschappelijk meerwaarde van het zonneveld. In hoofdstuk 4 wordt inzicht gegeven in de aanwezige waarden binnen het plangebied van het zonneveld.

Ontwikkellandschap

Voor het ontwikkellandschap heeft de gemeente de volgende denkrichting meegegeven:

Duidelijke lijnelementen zoals kanalen, beken en hoofdverkeerswegen kunnen worden gevolgd. Houd bij plaatsing rekening met de gebiedsvisie. Ontwikkeling van zonneparken kan hier bijdragen aan multifunctioneel ruimtegebruik en kan passend zijn bij de bedrijvigheid mits verrommeling wordt voorkomen. Het heeft de voorkeur om een open karakter te behouden of te realiseren. Dat betekent een voorkeur voor een lagere opstelling en een zuid-opstelling. Recreatief medegebruik of natuurontwikkeling lijken passender dan andere vormen van meervoudig ruimtegebruik.

Het plangebied is gelegen tussen een aantal kassencomplexen en is daarmee passend bij de aanwezige bedrijvigheid. Door een lage opstelling van de panelen en de aanleg van nieuwe landschappelijke structuren wordt verrommeling van het landschap voorkomen. Het zonneveld bestaat uit een zuid-opstelling en heeft een maximale hoogte van 190 centimeter. Hiermee is de opstelling lager dan normaal (normale hoogte 250 centimeter), het zonneveld past daarbij binnen de gestelde kaders voor het ontwikkellandschap.

De zuid-opstelling heeft als voordeel dat er tussen de tafels met zonnepanelen een ruimte van 270 centimeter vrij gehouden wordt. Hierdoor is er zowel tussen als onder de panelen voldoende lichtinval én waterinfiltratie. De initiatiefnemer is voornemens om de gronden onder en tussen de panelen in te richten als bloem- en kruidenrijk grasland. Om bloem- en kruidenrijkgrasland te realiseren, is het wenselijk de percelen alternerend te maaien. Een alternatief voor machinaal maaien is drukbegrazing. Dit kan worden uitgevoerd indien er een lokale schaapherder beschikbaar is. Hierdoor ontstaat structuurvariatie in de vegetatie en kunnen bloemen tot bloei komen. Insecten en vogels profiteren van deze natuurlijke vorm van beheer. Op deze manier wordt een vorm van meervoudig ruimtegebruik en een lage bouwhoogte gerealiseerd. De initiatiefnemer heeft contact gehad met het waterschap over de inrichting van de watergang. Het waterschap heeft aangegeven geen concrete opgaven te hebben voor een totale herinrichting van de watergang.

Wel heeft het waterschap een GGOR (Gewenst Grond en Oppervlak Regime) opgesteld. In figuur 20 is een impressie weergegeven van een mogelijke inrichting langs de watergang. Het uitgangspunt is dat het zonneveld vanaf de N279 (deels) zichtbaar wordt, zodat de gemeente kan uitdragen dat zij bezig is met de opwekking van duurzame energie. In het zuiden van het plangebied wordt nabij de bestaande picknickplek een informatiebord geplaatst met daarop informatie over het zonneveld en de landschappelijke inpassing.

Figuur 20. Impressie natuurvriendelijke watergang.

3.4.3 Conclusie gemeentelijk beleid

Het zonneveld is passend binnen het ontwikkellandschap, dat aangemerkt is voor de realisatie van kleinschalige zonnevelden. Het voorliggende plan zorgt juist voor een kwaliteitsimpuls aan het landschap en zorgt voor minimale hinder op de omgeving. Daarmee voldoet het aan het gemeentelijk beleid en past het binnen de gemeentelijke visie 'Grootschalige opwek van duurzame energie'.

3.5 Conclusie

Uit de voorgaande beleidstoets is gebleken dat de voorgenomen ontwikkeling past binnen het nationale, provinciale, regionale en gemeentelijk beleid.

4 Waardentoets

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de impact van de ontwikkeling op de verschillende waarden beschreven. Hieronder vallen flora & fauna, archeologie, cultuurhistorie en water. Er wordt beschreven wat er is onderzocht en welke resultaten hieruit zijn gekomen. Vervolgens wordt hier een conclusie uit getrokken met betrekking tot de ontwikkeling.

4.2 Natuurwaarden

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden.

De voorgenomen ontwikkeling is getoetst aan de Wet Natuurbescherming. Hiertoe is op 22-06-2020 door N. Otten Groen Advies een Toetsing Wet natuurbescherming uitgevoerd. Het onderzoek is als separaat document (Quickscan flora- en fauna zonneveld Pater Eustachiuslaan, Beek en Donk) toegevoegd bij vergunningaanvraag. De belangrijkste conclusies zijn in dit hoofdstuk weergegeven.

Soortenbescherming

In het onderzoek worden een aantal maatregelen voorgeschreven die tijdens de uitvoering in acht genomen dienen te worden. Met in achtneming van de voorgeschreven maatregelen kan worden gesteld dat de gewenste ontwikkeling geen negatieve effecten heeft op beschermde soorten in het plangebied. Daarentegen zorgt de herinrichting voor veel soorten juist voor een geschiktere situatie dan op het moment het geval is. De ontwikkeling is dan ook uitvoerbaar binnen de Wet natuurbescherming. Wel wordt geadviseerd om in het kader van de zorgplicht rekening te houden met werkzaamheden aan de watergangen en deze uit te voeren in de periode augustus – oktober.

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden betreffen een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/43/EEG) en de gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, inmiddels (Wet Natuurbescherming) beschermd. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS)/ Natuurnetwerk Nederland (NNN) betreft een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het omhakken of rooien van bossen is niet zomaar toegestaan in de Wet natuurbescherming. Dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben. Hieronder valt ook beschadiging door vee. Onder bos wordt verstaan:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are (1.000 m²);
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

Natura 2000-gebieden

In de directe omgeving van het plangebied liggen geen Natura 2000-gebieden. Op ongeveer 11 km afstand ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Strabrechtse Heide & Beuven. Een AERIUS-berekening is nodig om de uitstoot en depositie van stikstof, en de gevolgen daarvan op Natura 2000-gebieden te bepalen. Deze AERIUS-berekening is separaat bij voorliggende vergunningsaanvraag bijgevoegd.

De conclusie uit deze berekening is dat de stikstofdepositie, welke veroorzaakt wordt door de realisatie van het zonneveld, 0,00 mol/ha/jaar bedraagt. Hiermee is een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel stikstof, niet aan de orde.

Houtopstanden

Er worden binnen het plangebied geen bomen gekapt. Een nadere toetsing van houtopstanden is daarom niet noodzakelijk.

Natuur Netwerk Brabant

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het NNB (zie figuur 17). Het plangebied ligt op ongeveer 400 meter van begrensd NNB-gebied. Met de voorgenomen werkzaamheden vinden geen negatieve effecten plaats op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNB. Van afname van areaal is geen sprake, tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNB significant aantasten. Een toetsing aan het NNB-beleid wordt hierom niet noodzakelijk geacht. (Provincie Noord-Brabant, 2020)

4.3 Archeologische waarden

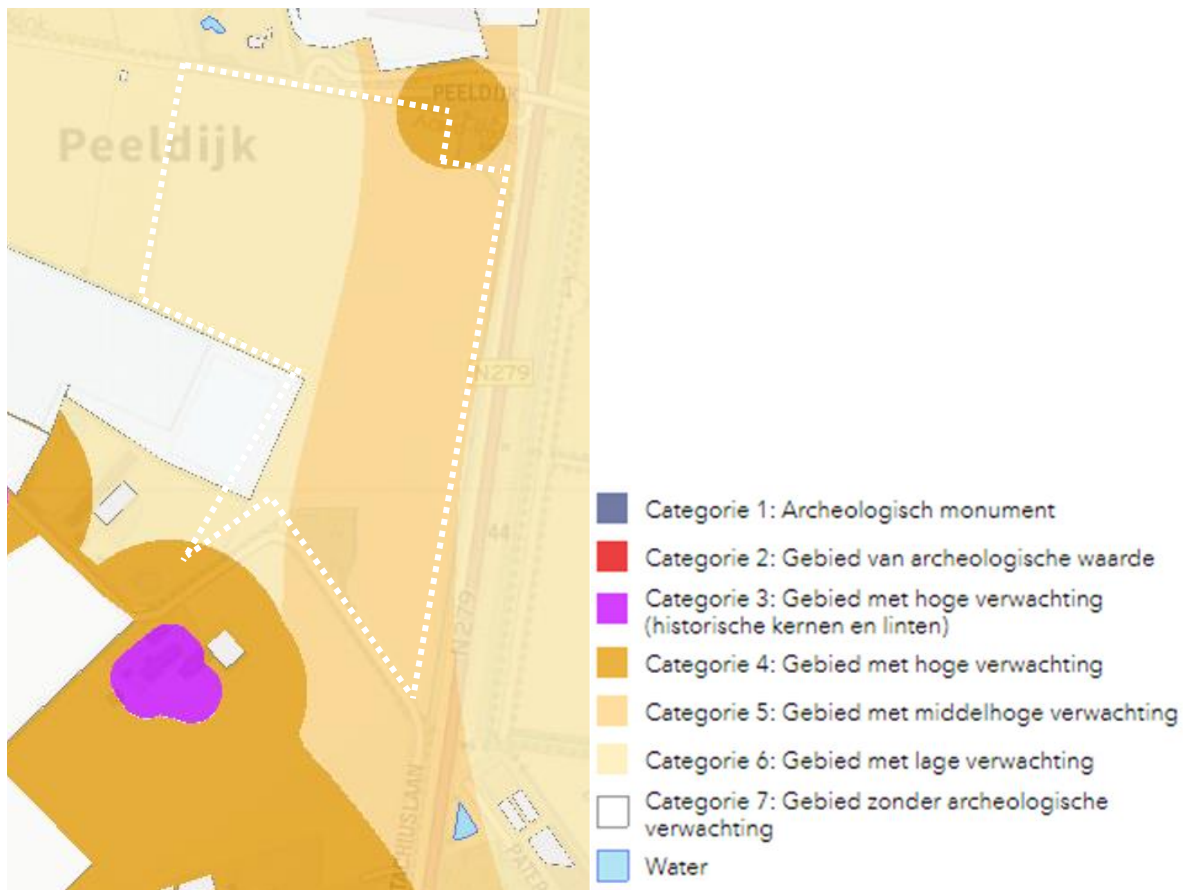
Aardkundige, archeologische en cultuurhistorische waarden moeten zoveel mogelijk worden behouden. Op basis van het verdrag van Malta en de wet op de archeologische monumentenzorg is het uitgangspunt gesteld om archeologisch erfgoed zoveel mogelijk ter plekke te bewaren en maatregelen te nemen om dit te bewerkstelligen. De verstoorder van de bodem is verantwoordelijk voor het behoud van de archeologische resten. Daar waar behoud ter plekke niet mogelijk is, betaalt de verstoorder het archeologisch onderzoek en de mogelijke opgravingen. Voor ruimtelijke plannen die de archeologische waarden bedreigen, moeten betrokken partijen in beeld brengen welke archeologische waarden in het geding zijn.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

Voor de realisatie van het zonneveld worden de palen van de constructie in de grond geperst of geschroefd, meerdere transformatorstations en hekwerken geplaatst. Daarnaast worden er ook werkzaamheden verricht die gericht zijn op de aanleg van landschappelijke elementen en het versterken van de ecologische waarden. Verder zullen kabels en paden worden aangelegd.

De archeologische verwachtingswaarden van de gemeente Laarbeek zijn geborgd in het bestemmingsplan aan de hand van dubbelbestemmingen. Het plangebied voor Zonneveld Pater Eustachiuslaan kent geen dubbelbestemming 'Waard – Archeologie'. Hiertoe is geen archeologisch onderzoek noodzakelijk.

Daarnaast kent de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) een zogeheten erfgoedkaart. De archeologische verwachtingswaarden zijn vastgelegd in deze erfgoedkaart. In deze kaart zijn verschillende categorieën opgenomen welke variëren van geen archeologische waarden tot beschermde monumenten. Voor Zuidoost-Brabant, en daarmee de gemeente Laarbeek, geldt dat deze waardenkaart online in te zien is. Elke categorie kent eigen onderzoek voorwaarden. Figuur 21 geeft een uitsnede van deze archeologische erfgoedkaart weer.

Figuur 21. Uitsnede erfgoedkaart.

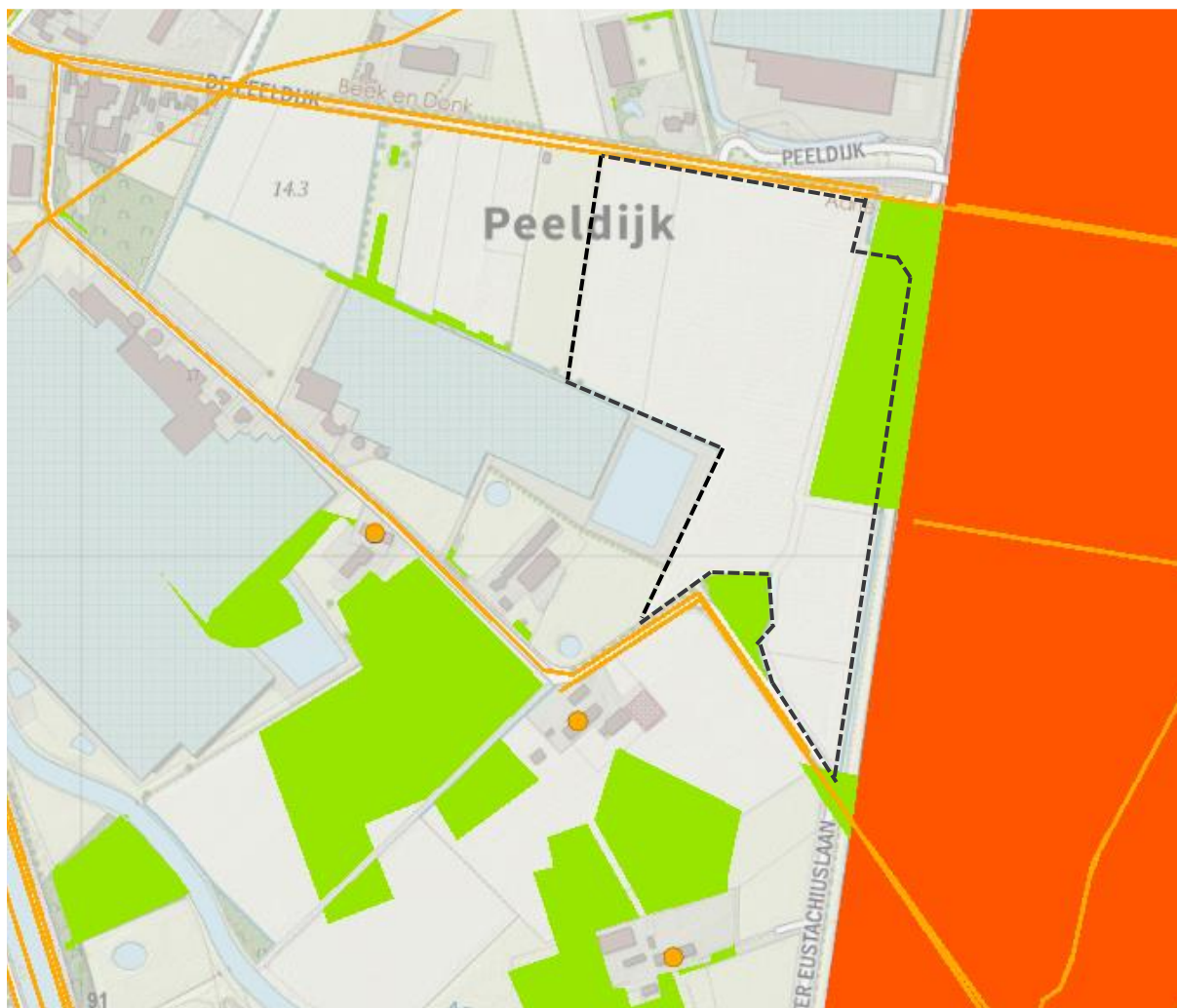
In het noordelijke deel van het plangebied ligt ter plekke van de donkeroranje cirkel een categorie 4 gebied. Daarbij geldt dat archeologisch onderzoek vereist is bij bodemingrepen en te bebouwen oppervlakten die groter zijn dan 500 m² en dieper gaan dan 0,3 m onder maaiveld of 0,5 m onder maaiveld bij esdek en agrarisch bestemde gronden. Het westelijke deel van het plangebied heeft een lichtoranje kleur en betreft een categorie 6 gebied. Het oostelijke deel van het plangebied heeft een oranje kleur en betreft een categorie 5 gebied.

In het inrichtingsplan is de zone rondom het categorie 4 gebied (met hoge archeologische waarden) vrijgehouden van werkzaamheden waardoor de archeologische waarden behouden blijven. Nader onderzoek is hierbinnen dan ook niet noodzakelijk.

Voor het overige gebied geldt dat alleen bij bodemingrepen dieper dan 50 centimeter onder het maaiveld en over een groter oppervlak dan 2500 m² (categorie 5) en 25.000 m² (categorie 6) een archeologisch onderzoek nodig is. Voor de realisatie van het zonneveld geldt dat er enkel grond geroerd wordt voor de palen van de constructie, kabeltracé, plaatsen van het hekwerk en het plaatsen van de transformatorstations. De totale oppervlakte bodemverstoring is daarmee gering, binnen een gebied waar lage (tot een middelhoge aan de oostzijde) archeologische verwachtingswaarden gelden. Nader archeologisch onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

4.4 Cultuurhistorische waarden

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moeten naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, ook cultuurhistorische waarden in het plangebied worden meegewogen bij een afwijkingsbesluit in het kader van de Wro. De cultuurhistorische waarden zijn opgenomen in de erfgoedkaart van de omgevingsdienst Zuidoost-Brabant. Een uitsnede van deze kaart is opgenomen in figuur 22.

Figuur 22. Uitsnede cultuurhistorische waardenkaart gemeente Laarbeek.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

In het plangebied bevinden zich geen rijks- of gemeentelijke monumenten. Aangegeven op de cultuurhistorische waardenkaart is, dat het plangebied (binnen het zwarte kader) gedeeltelijk onder het Kloosterlandgoed Heilig Hart valt. Aangegeven wordt dat dit gebied valt onder waarde categorie 3: 'Object of gebied met een hoge cultuurhistorische waarde'.

Dit betekent dat op basis van de bekende historische gegevens en/of de landschappelijke ligging zoals aangeduid op de gemeentelijke erfgoedkaart, deze gebieden gezien kunnen worden als belangrijke elementen van de lokale identiteit. Deze cultuurhistorische waarden verdienen het om behouden te worden, maar vooral ook om als inspiratiebron te worden gebruikt bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. De huidige agrarische grond heeft een lage natuurwaarde en wordt met de realisatie van het zonneveld enkel versterkt. Met de landschappelijke inpassing worden daarbij de aanwezige kenmerkende landschapskarakteristieken behouden en versterkt. Zo worden kleinschalige beplantingsstructuren toegevoegd welke moeten leiden tot het herstel van het landschap. Het oorspronkelijk cultuurhistorisch karakter van dit gebied dient hierbij als inspiratiebron. In paragraaf 2.2 wordt nader ingegaan op de landschappelijk inpassing van het zonneveld.

4.5 Water

De toelichting van een omgevingsvergunning dient, conform artikel 3.1.6, lid 1 onder b van het Besluit ruimtelijke ordening, een beschrijving te bevatten van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op het voor dit plan relevante waterbeleid. Vervolgens is de huidige en toekomstige waterhuishoudkundige situatie van het plangebied beoordeeld.

Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit is 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot uiteindelijk 2027. Voor het uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied plannen opgesteld. In deze (deel) stroomgebied beheersplannen staan de ambities en maatregelen beschreven voor de verschillende (deel)stroomgebieden. Met name de ecologische ambities worden op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald.

Rijksbeleid

Het Nationaal Waterplan 2016-2021 is op 10 december 2015 vastgesteld. Dit Nationaal Waterplan geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Het kabinet speelt proactief in op de verwachte klimaatveranderingen op lange termijn, om overstromingen te voorkomen. Binnen de planperiode gaan realistische maatregelen in uitvoering die een antwoord bieden op de opgaven voor de korte termijn en voldoende mogelijkheden openlaten om op langere termijn verdere stappen te zetten. Het kabinet sluit daarmee aan bij de resultaten van het Deltaprogramma. Met deze handelwijze is Nederland koploper en een toonaangevend voorbeeld in de wereld. Met dit Nationaal Waterplan zet het kabinet een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van ons watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart.

Beleid provincie Noord-Brabant

Vigerend is het Provinciale Milieu- en Waterplan 2016 – 2021 (PMWP) van 18 december 2015. Het PMWP is de structuurvisie voor o.a. het aspect water op grond van de Wet ruimtelijke ordening. Het plan bevat de verplichte onderdelen vanuit de Europese Kaderrichtlijn Water. Behalve dat het PMWP de uitgangspunten aangeeft voor het waterbeleid van waterschappen en gemeenten, toetst de provincie aan de hand van dit plan ook of de plannen van de waterschappen passen in het provinciale beleid. Als algemene uitgangspunten zijn onder andere te noemen de scheiding van relatief schone en vuile waterstromen en het benutten van mogelijkheden voor infiltratie en/of conservering van hemelwater.

Waterschap Aa en Maas

Waterbeheerplan 2016-2021

In het Waterbeheerplan (WBP) beschrijft het waterschap Aa en Maas haar doelstellingen voor de periode 2016 – 2021 en de wijze waarop deze doelstellingen bereikt moeten worden. Hiermee geeft het waterschap invulling aan de verplichting vanuit de Waterwet en de Verordening water Noord-Brabant om een waterbeheerplan op te stellen.

In het waterbeheerplan wordt een indeling gemaakt in de volgende programma's:

1. Veilig en bewoonbaar.
2. Voldoende water en robuust watersysteem.
3. Schoon water.
4. Gezond en natuurlijk water.
5. Het leveren van maatschappelijke meerwaarde.

Deze programma's zijn verder uitgewerkt in het WBP naar concrete doelstellingen. Deze doelstellingen vinden onder andere een doorwerking in de beschikbare instrumenten van het waterschap; Keur, legger, communicatie en stimuleringsmiddelen.

Keur

De Keur is een waterschapsverordening en omvat samen met de Waterwet alle gebods- en verbodsbepalingen met betrekking tot ingrepen of activiteiten die consequenties hebben voor de waterkwantiteit, waterkwaliteit en waterveiligheid. De Keur is verder uitgewerkt beleids- en algemene regels.

Legger

De Keur verwijst in de gebods- en verbodsbepalingen volop naar de legger. De legger legt de status en afmetingen behorende bij de regels van de Keur vast in een overzichtskaart van het waterbeheersgebied. Op deze kaart zijn onder andere dijken, waterlopen en bijbehorende beschermingszones aangegeven.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

Het watertoetsproces is allereerst digitaal doorlopen via www.dewatertoets.nl voor het project Zonneveld Pater Eustachiuslaan op 14 oktober 2020.

Uit deze rapportage blijkt dat het plangebied aan een in de Legger benoemde 'A-watergang', een riooltransportleiding en rioolgemaal ligt. Voor de 'A- watergang' geldt het volgende:

"A-watergangen zijn alle watergangen die in het beheer van het waterschap zijn. Langs deze watergang moet aan beide zijde een obstakelvrijzone van 5 meter worden aangehouden."

In de noordwesthoek van het plangebied is een rioolgemaal gelegen waarop riooltransportleidingen zijn aangesloten. Ter plaatse van deze transportleidingen worden geen zonnepanelen geplaatst, waardoor deze leidingen vrij worden gehouden voor eventuele onderhoudswerkzaamheden. Daarnaast is het zonneveld geen hindergevoelig object, waardoor geen extra rekening gehouden hoeft te worden met richtafstanden om geuroverlast te voorkomen.

Voor de realisatie van Zonneveld Pater Eustachiuslaan is afstemming geweest met Waterschap Aa en Maas. Hieruit blijkt dat zij geen concrete opgaven hebben voor de watergang ten oosten van het plangebied. Wel is hierbij kort aangestipt dat een GGOR (Gewenst Grond en Oppervlakte Regime) is opgesteld voor de omgeving rondom het zonneveld. Op basis van gegevens van het waterschap blijken er in dit kader een aantal knelpunten aanwezig te zijn met betrekking tot zomerinundatie en T10 in de winter.

Met de realisatie van het zonneveld wordt geen nieuwe functie toegevoegd welke een nadelig effect kan hebben op de waterhuishouding. Bovendien wordt er geen extra water uit de watergang onttrokken of in de watergang afgevoerd wat kan leiden tot een nadelig effect voor het GGOR, zomerinundatie of T10 in de winter. Daarnaast zorgt het zonneveld met de landschappelijk inrichting ervoor dat water kan blijven infiltreren in de bodem. Voor onderhoud van de watergang heeft de watergang een schouwpad van 5 meter nodig. Langs de oostelijke watergang wordt een zone van 5 meter vrij gehouden van panelen en natuurvriendelijk ingericht zodat kansen voor biodiversiteit toenemen. Zie hiervoor tevens paragraaf 2.2

Bovendien moet rekening gehouden worden met het te verhard oppervlak. De oppervlakte daadwerkelijk toenemend verhard oppervlak wordt beperkt tot de transformatoren (3 stuks) en het klantstation. Bovendien wordt dit water niet versneld afgevoerd, maar geïnfiltreerd in naastgelegen bodem.

4.6 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn alle relevante aspecten uit de waardentoets beschreven. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen belemmeringen met zich meebrengt.

5 Milieuaspecten

5.1 Inleiding

Nieuwe initiatieven hebben te maken met milieuaspecten. Een aantal van deze milieuaspecten zijn ruimtelijk relevant. In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- Bodem.
- Geluid.
- Luchtkwaliteit.
- Externe veiligheid.
- Bedrijven en milieuzonering.
- Verkeer en parkeren.
- Vormvrije m.e.r.-beoordeling.
- Lichtreflectie.
- Elektromagnetische straling.
- Warmteontwikkeling.

5.2 Bodem

Met betrekking tot het aspect bodem zijn de Wet bodembescherming, de Wet milieubeheer en het Besluit Bodemkwaliteit van belang. Bij de verlening van een omgevingsvergunning in afwijking op het bestemmingsplan dient te worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het landschap wordt van oorsprong gedomineerd door een combinatie van lager gelegen beekdal- en hoger gelegen zandgronden. Van oudsher is de grond om waterhuishoudkundige en landbouwkundige redenen kleinschalig ontgonnen. De laatste decennia heeft de intensivering van de agrarische sector impact gehad op het landschap. Het perceel is binnen de Basisregistratie Gewaspercelen dan ook bekend als Bouwland.

Het zonneveld wordt gevormd door bouwwerken waar geen personen verblijven. Daarnaast zijn bij de aanleg geen grootschalige bodemingrepen aan de orde. Bodemverontreiniging van het perceel en de nabije omgeving is niet aan de orde. Er worden geen handelingen verricht waarbij stoffen de bodem kunnen verontreinigen of aantasten. Er wordt geen grond van het terrein afgevoerd en er wordt gewerkt met een gesloten grondbalans. Het plan is daarmee uitvoerbaar binnen de kaders van de Wet bodembescherming, Wet milieubeheer en het Besluit Bodemkwaliteit.

5.3 Geluid

Voor de beoordeling van het onderdeel geluid moet in algemene zin aan de volgende punten worden voldaan:

- de normen uit de Wet geluidhinder worden in acht genomen;
- bedrijven in de omgeving worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd;
- op en rond het plangebied blijft sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Wet geluidhinder

In de wet geluidhinder (Wgh) staat dat inzichtelijk moet worden gemaakt welke geluidsbronnen in het gebied aanwezig zijn en wat de geluidsbelasting is voor woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen zoals ziekenhuizen, onderwijsgebouwen en psychiatrische inrichtingen. Op basis van de Wet geluidhinder (Wgh) zijn

er drie geluidsbronnen waarmee bij nieuwe ruimtelijke plannen rekening gehouden dient te worden: wegverkeer-, railverkeer- en industrielawaai. Artikel 76 Wgh verplicht er toe om bij ruimtelijke ontwikkelingen die betrekking hebben op gronden binnen een geluidzone terzake van de geluidsbelasting van de gevel van geprojecteerde geluidsgevoelige bestemmingen de grenswaarden uit de Wgh in acht te nemen. Voor woningen binnen 250 meter van een weg met één of twee rijstroken of twee sporen is de hoogst toelaatbare geluidsbelasting van de gevel 53 dB.

Er worden een inkoopstation, transformatorstations en omvormers geplaatst binnen het plangebied. Het inkoopstation en de transformatorstations hebben een bronvermogen van maximaal 10 MVA. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' valt dit onder de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven'. Bij een bronvermogen tot maximaal 10 MVA geldt een richtafstand voor geluid van 30 meter tot geluidsgevoelige functies. Voor transformatorstations met een bronvermogen tot maximaal 100 MVA geldt een afstand van 50 meter tot geluidsgevoelige functies.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

In de voorgenomen ontwikkeling wordt in het plangebied geen geluidsgevoelige bestemming toegevoegd. Het zonneveld hoeft dan ook niet beschermd te worden tegen geluidsoverlast. Ook is er geen sprake van industrielawaai vanuit het nieuw te realiseren zonneveld. In het plangebied worden zonnepanelen geplaatst. Deze zonnepanelen produceren geen geluid. Daarnaast worden er ook geen installaties opgenomen die een wezenlijke geluidsemisatie veroorzaken waarvoor nader onderzoek noodzakelijk is. Elementen zoals het inkoopstation en transformators worden midden in het zonneveld geplaatst. Deze geluidsbronnen liggen daarmee op ruime afstand (circa 300 meter) van de dichtstbijzijnde geluidsgevoelige bestemmingen. Het plan past daarmee binnen de regels uit de Wet geluidhinder en wordt op dit aspect uitvoerbaar geacht.

5.4 Luchtkwaliteit

Het wettelijk kader met betrekking tot de luchtkwaliteit is sinds 2007 vastgelegd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm) en in de algemene maatregel van bestuur: 'Niet in betekende mate bijdragen' (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM). In titel 5.2 van de Wm is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) geregeld. In dit programma staat onder andere beschreven wanneer en hoe overschrijding van luchtkwaliteitsnormen moet worden aangepakt. In het programma wordt rekening gehouden met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Ontwikkelingen die binnen het programma passen hoeven niet te worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen. Voor projecten die niet in betekende mate bijdragen (NIBM) aan luchtverontreiniging, hoeft geen onderzoek te worden gedaan naar de luchtkwaliteit. In de AMvB-nibm is vastgelegd dat na vaststelling van het NSL of een regionaal programma een grens van 3% verslechtering van de luchtkwaliteit (een toename van maximaal 1,2 µg/m³ NO₂ of PM₁₀) als 'niet in betekende mate' wordt beschouwd.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën opgenomen die niet in betekende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging.

Gebruiksfasen

Daarnaast is er zelfs bij 1500 verkeersbewegingen (weekdaggemiddelde) nog sprake van NIBM ontwikkeling. Met de realisatie van het zonneveld is geen sprake van een significante verkeersaantrekkende werking. Er vinden enkel verkeersbewegingen plaats in de aanleg- en ontmantelingsfase. In de gebruiksfasen vindt nauwelijks verkeer plaats.

Bouwperiode

Zelfs tijdens de bouwperiode zal het aantal verkeersbewegingen ruimschoots onder de 1500 voertuigbewegingen per dag blijven. Daardoor leidt de ontwikkeling niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit én kan de ontwikkeling niet als 'niet in betekenende mate' worden gezien. Het aantal verkeersbewegingen neemt met de realisatie van het zonneveld in beperkte mate toe en blijft ruimschoots onder de 1500 verkeersbewegingen. Redelijkerwijs kan worden gesteld dat de ontwikkeling van het zonneveld niet in betekende mate bijdraagt aan de luchtverontreiniging.

5.5 Externe veiligheid

Externe Veiligheid gaat over het beheersen van risico's die mensen lopen door opslag, productie, gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen in hun omgeving. Externe veiligheid kan op twee manieren ingedeeld worden:

- Transportrisico behandelt de externe veiligheid langs transportassen waarover of waardoor gevaarlijke stoffen worden vervoerd, zoals spoorlijnen, buisleidingen en snelwegen.
- Risico bij inrichtingen gaat over externe veiligheid rond bedrijven waar met gevaarlijke stoffen wordt gewerkt, bijvoorbeeld tankstations met LPG-verkoop.

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) verplicht gemeenten om afstand te houden tussen gevoelige objecten en risicovolle bedrijven. Hierdoor wordt het aantal personen in de omgeving van een risicovol bedrijf beperkt. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van een kansberekening. Het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) is vanaf 1 januari 2011 het toetsingskader bij planontwikkeling in de nabijheid van hogedrukaardgasleidingen en overige leidingen met gevaarlijke stoffen. De afweging van de externe veiligheidssituatie van buisleidingen heeft grondslag in de Wet Milieubeheer (Wm) en in de Wro.

Figuur 23. Uitsnede risicokaart, plangebied gelegen binnen witte arcering (bron:risicokaart.nl).

Relatie tot voorgenomen ontwikkeling

Het zonneveld is geen kwetsbaar of beperkt kwetsbaar object in de zin van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Er zijn geen personen structureel aanwezig. Het zonneveld is geen inrichting als bedoeld in het Bevi. Daarentegen vormt een zonneveld wel een opstelling van installaties die energie opwekken en leveren aan het elektriciteitsnet. Om de veiligheid te waarborgen komt er een hek rondom het zonneveld. Het hekwerk wordt maximaal 2 meter hoog en staat op ruime afstand van de zonnepanelen, zodat personen niet tot de zonnepanelen kunnen reiken. Ten behoeve van kleine diersoorten zal het hekwerk fauna passeerbaar zijn, zodat kleinere diersoorten onder het hek door kunnen. Het zonneveld wordt niet openbaar toegankelijk en kan enkel middels een afsluitbare poort worden betreden ten behoeve van regulier beheer en onderhoud. Daarnaast worden elektriciteitskabels ondergronds aangelegd en wordt het zonneveld geaard.

De risicokaart van Nederland is geraadpleegd (zie figuur 23) en daaruit blijkt dat in een straal van 500 meter rondom het plangebied geen externe risicobronnen zijn gelegen. Hiermee is de voorgenomen ontwikkeling uitvoerbaar.

5.6 Bedrijven en milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast.

Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt in eerste instantie doorgaans de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd, waarin richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar zijn opgenomen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen inrichting van de betrokken gronden als zonneveld levert geen hinder of gevaar op voor omliggende gevoelige functies. Wel worden transformatoren en omvormers geplaatst. De situering is niet aan de rand van het plangebied. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' valt dit onder de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tussen de 10 en 100 MVA'. De grootste richtafstand is die van geluid en bedraagt 50 meter. Voor de omvormers is de vergelijking gemaakt met de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Voor deze activiteit is in de richtafstanden tabel voor het aspect geluid 30 meter.

Dit betekent dat wordt geadviseerd om, op basis van een goede ruimtelijke ordening, een afstand van minimaal 50 meter aan te houden tot geluidsgevoelige functies. De substations en transformatorstations worden op aanmerkelijk grotere afstand van de bestaande burgerwoningen gesitueerd. Ook de omvormers worden op een afstand van minimaal 30 meter gesitueerd.

5.7 Verkeer en parkeren

In de voorgenomen ontwikkeling worden de agrarische gronden, tijdelijk, in gebruik genomen als zonneveld. Een dergelijke ontwikkeling heeft geen grote gevolgen voor het verkeer en parkeren.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het zonneveld moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden en daarnaast alleen op heel beperkte schaal ten behoeve van het beheer. Het zonneveld wordt, om veiligheidsredenen, niet openbaar toegankelijk. Het zonneveld kan op een veilige manier (zonder overlast voor omwonenden) worden ontsloten op de Peeldijk. Binnen het plangebied, buiten het zicht, wordt ruimte gecreëerd voor het parkeren van enkele voertuigen ten behoeve van het beheer. Rondom het panelenveld zijn onverharde beheerpaden van ongeveer 4,5 m breed gepland.

5.8 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Op 1 april 2011 is het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage in werking getreden. Een belangrijke wijziging betreft het indicatief maken van de drempelwaarden in onderdeel D (betreft de m.e.r.-beoordeling) van de bijlage bij het Besluit milieueffectrapportage.

Concreet betekent dit dat het bevoegd gezag zich er nog steeds van moet vergewissen of activiteiten geen aanzienlijke milieugevolgen kunnen hebben. Ook wel genoemd de 'vergewisplicht'. Het komt erop neer dat voor elk besluit of plan, dat betrekking heeft op activiteiten die voorkomen op de D-lijst, beoordeeld moet worden of er een MER noodzakelijk is. Voor projecten of activiteiten die beneden de drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r. beoordeling noodzakelijk;
- belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r.

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van een zonneveld wordt niet gezien als activiteiten zoals benoemd in het Besluit MER (C en D-lijst). Het project maakt een (tijdelijke) functiewijziging naar een zonneveld mogelijk. Dergelijke ontwikkelingen zijn geen onderdeel van de D-lijst van het Besluit m.e.r. Een m.e.r.-beoordeling of vormvrije m.e.r. is niet benodigd voor het voorgenomen plan. Uit jurisprudentie² is gebleken dat een zonneveld niet kan worden aangemerkt als een 'industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water' (cat. D 22.1), omdat een zonneveld geen thermische (verbrandings)installatie betreft. In een zonneveld wordt immers geen thermische energie opgewekt of gebruikt voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water, maar wordt stralingsenergie (zonlicht) rechtstreeks omgezet in elektrische energie.

² Zie: ABRvS 14 augustus 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2770.

Daarnaast is uit diezelfde uitspraak gebleken dat een zonneveld evenmin kan worden aangemerkt als een 'stedelijk ontwikkelingsproject' (cat. D 11.2). Bij een stedelijk ontwikkelingsproject kan het gaan om bouwprojecten als woningen, parkeerterreinen, bioscopen, theaters, sportcentra, kantoorgebouwen en dergelijke of een combinatie daarvan. Een zonneveld kan naar het oordeel van de Afdeling niet gelijk worden gesteld met dergelijke ontwikkelingen. Daarbij acht de Afdeling van belang dat de gevolgen voor het milieu van een zonneveld in de kern beperkt zijn tot visuele hinder en landschappelijke aantasting. Om visuele hinder en landschappelijke aantasting te beperken dan wel te voorkomen is een landschappelijk inrichtingsplan opgesteld, zoals in paragraaf 2.2 is toegelicht. In hoofdstuk 4 en 5 is onderbouwd dat er geen belemmeringen zijn wat betreft milieu- en omgevingsaspecten.

Tijdens de aanlegfase, en tijdens de ontmantelingsfase, zal er kortdurend overlast en hinder kunnen worden ervaren, zonder dat dit resulteert in lange termijn effecten dan wel schade. Het zonneveld wordt overigens aangelegd met respect voor de bodem (die landbouwkundig van mindere kwaliteit blijkt) en door de open cultuur is ook hier geen schade te verwachten. De constructie wordt zodanig aangelegd dat er geen schade ontstaat en het systeem makkelijk demontabel is. De locatie is onderzocht op het gebied van aanwezige ecologische, archeologische en cultuurhistorische waarden. Hieruit blijkt dat het gebied geschikt is voor planontwikkeling. De locatie is niet gelegen in een Natura 2000-gebied, Natuur Netwerk Nederland-zonering of andere relevante beschermde gebieden.

Resumerend zullen er zowel tijdens de aanlegfase, als tijdens de gebruiksfase, als tijdens de ontmantelingsfase, geen belangrijke nadelige gevolgen zijn voor het milieu. Een nadere analyse in de vorm van een aanmeldnotitie voor een vormvrije m.e.r.-beoordeling is vanwege het ontbreken van de activiteit in de D-lijst van het Besluit m.e.r. niet noodzakelijk.

5.9 Lichtreflectie

Schittering van zonnepanelen kan het geval zijn bij polykristallijne zonnepanelen. Bij een lage oostelijke of westelijke zonnestand bestaat de kans dat het licht in een zeer kleine hoek ten opzichte van horizontaal wordt gereflecteerd. Nochtans wordt zonlicht dat op de panelen valt voor een groot deel door de panelen zelf opgenomen, waardoor de hinder van lichtreflectie minimaal is. Vanaf de omliggende erven heeft men minimaal zicht op het perceel en heeft een zonneveld weinig impact. Om te voorkomen dat de omgeving mogelijk hinder van lichtreflectie ondervindt worden landschapselementen toegevoegd in het zonneveld. Met bestaande en nieuwe landschapselementen (zie paragraaf 2.2.2) wordt het licht opgevangen en reflecteert het niet. Omwonenden ondervinden dan ook geen hinder van de lichtreflectie. Automobilisten op bijvoorbeeld de N279 zullen dan ook geen hinder ervaren van lichtreflectie aangezien de landschapselementen het eventueel hinderlijke zonlicht blokkeren.

Om eventuele schittering te voorkomen maakt Enovos gebruik van zonnepanelen waarbij er geen weerkaatsing is van het zonlicht. Ook worden speciale coatings toegepast om schittering tegen te gaan.

5.10 Elektromagnetische straling

Zowel bij de omvormers als de transformatoren zullen extreem laagfrequente elektromagnetische velden (ELF) vrijkomen. Ten aanzien van elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgsprincipe waarbij een grens wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (μT). Dit voorzorgsprincipe dient daarmee ook gehanteerd te worden bij de ontwikkeling van een zonneveld, door de afstand van een zonneveld tot woningen en andere gevoelige bestemmingen zodanig te laten zijn dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 μT komt. In het RIVM 'Verkenning van extreem-laagfrequente (ELF) magnetische velden bij verschillende bronnen' (RIVM-rapport 609300011/2009) wordt aandacht besteed aan elektromagnetische velden als gevolg van de aanwezigheid van transformatorstations.

De sterkte van deze velden neemt sterk af wanneer de afstand tot de bron groter wordt. Uit het onderzoek blijkt dat 0,4 μT wordt bereikt op een afstand van maximaal 7 meter van onderzochte transformatorstations.

Relatie met voorgenomen ontwikkeling

Zowel de omvormers als de transformatoren liggen op circa 300 meter van de dichtstbijzijnde gebouwen met bestemming 'wonen' af. Daarmee vallen zij ruim buiten de maximaal 7 meter die de overheid hanteert als voorzorgprincipe. Daarom wordt gesteld dat de elektromagnetische straling geen gezondheidsrisico vormt voor omwonenden.

5.11 Warmteontwikkeling

Recente (2013) studies (o.a. Analysis of the potential for a heat Island Effect in Large Solar Farms, Columbia University) hebben onderzocht of er bij zonnenvelden sprake is van '(Urban) Heat Island Effects'. Uit onderzoeken is gebleken dat er onder bepaalde condities sprake kan zijn van een hogere temperatuur direct boven zonnenvelden. Direct rondom zonnenvelden zijn eventuele temperatuurverschillen deels, dan wel geheel te verwaarlozen, afhankelijk van de windrichting en eventuele neerslag. Het is dan ook niet te verwachten dat er sprake zal zijn van significante temperatuurverschillen in de omgeving van het zonnenveld, door de komst van dit zonnenveld. Daarbij komt dat er in dit specifieke plan is gekozen voor een opstelling, met begroeiing tussen de panelen. Ook wordt er in en om het zonnenveld relatief veel beplanting toegevoegd. Dit zorgt ervoor dat afkoeling door verdamping blijft plaatsvinden.

5.12 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn alle relevante milieuaspecten beschreven. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen milieubelemmeringen met zich meebrengt.

6 Uitvoerbaarheid

6.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de uitvoerbaarheid van het te ontwikkelen plan. De ruimtelijke uitvoerbaarheid, de maatschappelijke uitvoerbaarheid en de economische uitvoerbaarheid wordt beschreven.

6.2 Ruimtelijke uitvoerbaarheid

In voorgaande hoofdstukken is beschreven hoe het voorgenomen project past binnen het van toepassing zijnde overheidsbeleid. Geconstateerd is dat er geen omgeving- en milieukundige belemmeringen zijn. Ruimtelijk is de voorgenomen ontwikkeling daarmee uitvoerbaar.

6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.3.1 Omgevingsproces

Voor het omgevingsproces is onder andere een informatieavond georganiseerd en is Enovos in gesprek gegaan met direct omwonenden. In paragraaf 2.2.10 is dit nader toegelicht.

6.3.2 Vooroverleg

Er wordt vooroverleg, als bedoeld in artikel 3.1.1. Bro, gevoerd met de Provincie Noord-Brabant. Daarnaast is er ook afstemming geweest met het waterschap. Hieruit blijkt dat waterschap geen lopende opgaven heeft.

6.3.3 Zienswijzen

De ontwerp omgevingsvergunning wordt voor de duur van zes weken voor zienswijzen ter inzage gelegd. Gedurende deze periode heeft eenieder de mogelijkheid een zienswijze in te dienen. Voor zover zienswijzen worden ingediend die goed onderbouwd zijn en betrekking hebben op specifieke zaken in de ruimtelijke onderbouwing is het mogelijk dat de ruimtelijke onderbouwing naar aanleiding van een zienswijze moet worden aangepast. Indien dit aan de orde is worden de aanpassingen in de onderbouwing in deze paragraaf weergegeven.

6.4 Economische uitvoerbaarheid

6.4.1 Kostenverhaal gemeente

Met de initiatiefnemer wordt een overeenkomst gesloten, waarin onder andere het verhalen van eventuele planschade wordt geregeld. De vaststelling van een exploitatieplan is niet noodzakelijk.

6.4.2 Financiering Zonneveld

De realisatie van het zonneveld doet Enovos voor eigen rekening en risico. Hierbij is het wel noodzakelijk dat het zonneveld in de nabijheid wordt aangesloten op het net. Hiertoe heeft afstemming plaatsgevonden met de netwerkbeheerder, waaruit bleek dat dit hier mogelijk is. Ook is er SDE++ subsidie noodzakelijk, die kan worden aangevraagd nadat een omgevingsvergunning voor de realisatie van het zonneveld is verleend.

6.5 Conclusie

Uit de voorliggende ruimtelijke onderbouwing blijkt dat het voorgenomen plan ruimtelijk, maatschappelijk, en economisch uitvoerbaar is. De voorgenomen ontwikkeling kan dus worden gerealiseerd.

www.eelerwoude.nl